Ушбу сонда:
2 ОРОЛБЎЙИ АҲОЛИСИГА малакали тиббий хизмат
3 «ИШОНЧ» ҲУҚУҚИЙ МАСЛАҲАТХОНАСИ
4 Касаба уюшма тадбири НАВОИЙДА АЁЛЛАР СПАРТАКИАДАСИ

ИНСОНГА НАФ КЕЛТИРИШ — ОЛИЙ БАХТ
ГАЗЕТА 1991 ЙИЛ 21 МАРТДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ISHONCH

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ ГАЗЕТАСИ

2004 йил 15 июн, сешанба № 96 (1729)

СЕШАНБА, ЧОРШАНБА, ЖУМА ВА ШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ

ХИТОЙ РАҲБАРИ ТОШКЕНТГА КЕЛДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг таклифига биноан Хитой Халқ Республикаси Раиси Ху Цзиньтао 14 июн куни давлат ташрифи билан мамлакатимизга келди. Тошкент аэропортида олий мартабали меҳмон ва унинг рафиқасини Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов рафиқаси билан кутиб олди.

Ху Цзиньтао Ўзбекистонга илк бор давлат ташрифи билан келди. ХХР Раисининг ташрифи мамлакатларимиз ўртасида ўзаро ҳамкорликни янада ривожлантиришга иштиёқ икки томонда ҳам баланд эканидан яна бир далолатдир.

Ислом Каримов ва Ху Цзиньтао ўзаро муносабатларнинг бугунги аҳволи ва истиқболларини муҳокама қилади, минтақавий ва томонларни қизиқтирган халқаро муаммолар юзасидан фикр алмашади. Ҳамкорликни янада кенгайтиришга доир ҳужжатлар имзоланиши кутилмоқда.

ХХР Раиси 16-17 июн кунлари Тошкентда бўладиган Шанхай ҳамкорлик ташкилоти (ШҲТ) саммитида иштирок этади.

(ЎзА)

ШҲТ ДАВЛАТ РАҲБАРЛАРИ КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИГА ДОИР

2004 йил 16-17 июн кунлари Тошкентда Қозоғистон Республикаси Президенти Нурсултон Назарбоев, Хитой Халқ Республикаси Раиси Ху Цзиньтао, Қирғизистон Республикаси Президенти Асқар Акаев, Россия Федерацияси Президенти Владимир Путин, Тожикистон Республикаси Президенти Имомали Раҳмонов, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов иштирокида Шанхай ҳамкорлик ташкилотига аъзо мамлакатлар Давлат раҳбарлари кенгашининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтади.

ШҲТ Давлат раҳбарлари кенгашининг мажлисида Афғонистон муваққат маъмурияти раҳбари Ҳамид Карзай ҳамда Мўғулистон делегацияси меҳмон сифатида қатнашади.

Шанхай ҳамкорлик ташкилотининг Тошкент саммити чоғида ушбу халқаро ташкилот фаолиятига доир масалалар ва долзарб халқаро муаммолар муҳокама этилади. ШҲТ Давлат раҳбарлари кенгашининг мажлиси якунлари бўйича қатор қўшма ҳужжатлар имзоланиши режалаштирилмоқда.

Шанхай ҳамкорлик ташкилотига аъзо давлатлар раҳбарларининг учрашуви доирасида Тошкентда ШҲТ Минтақавий аксилтеррор тузилмасининг расмий очилиш маросими бўлиб ўтади.

Мамлакатимиз далаларида ғалла ўрим-йиғими авж паллага кирди. 135 минг гектар майдонда мўл ҳосил етиштирган Тошкент вилояти ғаллакорлари ҳам бу ишни уюшқоқлик билан бошлаб юборди.

Айни кунларда далаларда 402 ўрим агрегати, 311 юк автомашинаси, 1 минг 175 бошқа турдаги техника воситалари унум билан ишлатилмоқда.

– Кўз тегмасин, бу йил ғалла зўр бўлган. Шеригим билан кунига 22-25 гектар майдондаги ғаллани ўриб-янчиб беряпмиз. Пайкалларда бегона ўт бўлмаганида бунданам кўп ўришимиз мумкин эди, - дейди тажрибали механизатор, «Бўка» хўжалиги далаларида дон ўраётган «Бўка МТП» акциядорлик жамиятига қарашли «Кейс» комбайни ҳайдовчиси Бекмурод Тонгмуродов.

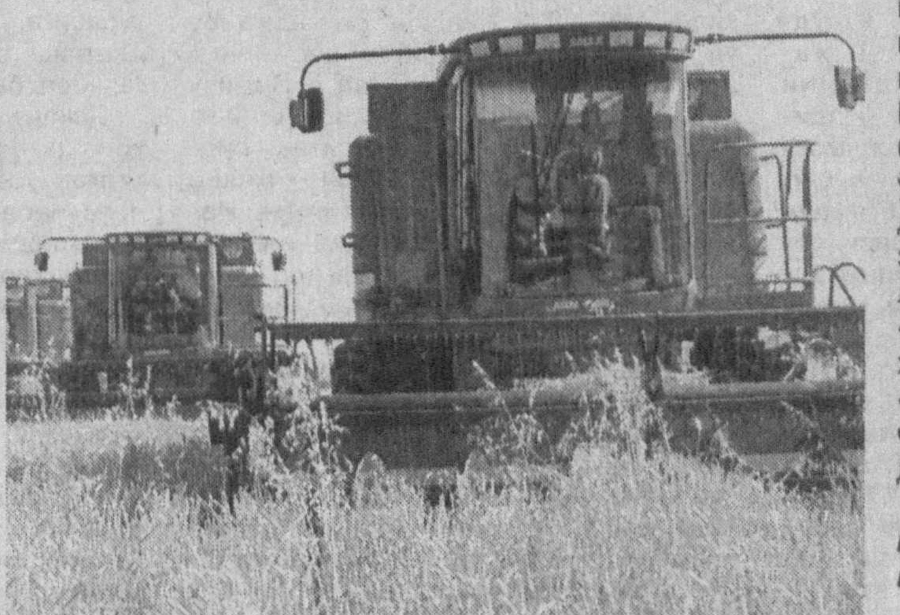

Суратларда: комбайнчи Салимжон Отахонов; буғдойзорда.

С.ЎРМОНОВ (ЎзА) олган суратлар

Касаба уюшма спортчилари эҳтироми

ЮКСАК ЭЪТИБОР ИФОДАСИ

Катта ёшдаги спортчилар, устоз-мураббийлар биз – ёшларга чин маънода ҳавас қилишади. Негаки, мустақиллик йилларида мамлакатимизда жисмоний тарбия ва спортни оммалаштириш, ривожлантириш мақсадида бемисл ишлар амалга оширилди. Айниқса, соғлом авлод камолоти, шу билан бирга, халқаро майдонлардаги ғалабаларнинг мустаҳкам замини бўлмиш болалар спортини ривож топтириш биринчи галдаги вазифа сифатида белгилаб олиниши ҳамда ушбу йўналишдаги тадбирларнинг ҳаётга изчил татбиқ этилиши ғоят муҳим воқеа бўлди. Шу билан баробар қитъа ва жаҳон миқёсидаги мусобақалар, халқаро турнирларда муваффақиятли қатнашган спортчилар доимий равишда муносиб рағбатлантирила борилдики, бу бизни янги ғалабалар сари ундади.

Спортнинг эркин кураш турига болалигимданоқ қизиқа бошладим. Бу қизиқиш иштиёқ мени спорт оламига олиб кирди. Мураббийларим Маъмур Рўзиев ва Нурлан Жаксаликовларнинг жонкуярлиги, саъй-ҳаракати билан аста-секин катта-кичик мусобақаларда ғолиб чиқа бошладим. Айниқса, ўтган йил ҳаётимда ўчмас из қолдирди. Пойтахтимизда ташкил қилинган «Мустақиллик кубоги»да биринчи ўринни эгалладим. Кейин эса энг катта орзуим ушалди: жаҳон чемпионатида шоҳсупага кўтарилдим. Америка Қўшма Штатларининг Нью-Йорк шаҳрида қўлга киритилган ушбу ғалабам менга Афинада бошланадиган Олимпиада ўйинларида қатнашиш ҳуқуқини берди. Ушбу натижаларим эътиборга олинди: Ўзбекистон Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси томонидан ўтказилган сўровномада «Йилнинг энг яхши спортчиси» деб топилдим.

Вазирлар Маҳкамасининг ёзги Олимпиада ўйинларида Ватанимиз шарафини ҳимоя қиладиган спортчиларнинг муносиб иштирок этишини таъминлаш ҳақидаги қарори барча юртдошларимиз қатори бизни ҳам ниҳоятда қувонтирди. Айниқса, мазкур тарихий ҳужжатда бўлғуси Олимпиада ўйинларида олтин, кумуш ва бронза медалларини қўлга киритган вакилларимизнинг тегишли равишда 100, 50, 25 минг АҚШ доллари миқдорида рағбатлантирилиши белгиланганлиги биз, спортчиларга бўлган юксак эътибор, ғамхўрликликнинг амалдаги ифодаси бўлди.

Греция пойтахти Афина шаҳрида бўлиб ўтадиган улкан спорт тадбирида Тошкент вилояти касаба уюшмаларининг мендан ташқари яна уч нафар вакили юртимиз шаънини ҳимоя қилади. Бир қатор халқаро мусобақаларнинг ғолиб ва совриндорлари саналган Эгамназар Акбаров, Мурод Қаликулов ва Манзура Иноятовалар дзюдо ҳамда стол тенниси баҳслари бўйича ғолиблик учун кураш олиб борадилар. Айни вақтда халқимиз ишончини оқлаш, ҳукуматимиз ғамхўрлигига муносиб жавоб бериш мақсадида пухта тайёргарлик олиб боряпмиз.

Дилшод МАНСУРОВ, эркин кураш бўйича жаҳон чемпиони

Шарҳловчи минбари

ЎЗБЕКИСТОН-ХИТОЙ:

ЯНГИ АСРДА ИШОНЧЛИ ДЎСТЛАР БИЛАН

Ўзбекистон ва Хитой бой тарихга эга бўлган қадимий давлатлар сирасига киради. Мамлакатимизда ўтказилаётган олий даражадаги Ўзбекистон-Хитой музокараларида ўзаро муносабатларнинг бугунги аҳволи ва истиқболлари, Шанхай ҳамкорлик ташкилоти (ШҲТ) билан боғлиқ жараёнлар, долзарб халқаро муаммолар муҳокама этилмоқда.

Ху Цзиньтао Хитой Халқ Республикасининг Раиси сифатида халқаро майдонда кўзга кўринган сиёсий арбоблардан биридир. Ўзбекистон раҳбари Ислом Каримов 2003 йил 29 май куни Ху Цзиньтао жаноблари билан Москвада учрашган эди. Ўша кунлари Россия Федерацияси пойтахтида ШҲТнинг саммити бўлиб ўтаётганди. 1995 йилнинг октябрида у кезлари ХХР Раиси ўринбосари лавозимида бўлган Ху Цзиньтао мамлакатимизда бўлиб, Ўзбекистон Президенти билан ҳам музокаралар ўтказган эди.

Маълумки, ХХР Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик кенгашининг доимий беш аъзосидан бири ҳисобланади. Бу мамлакат аҳолисининг сони жиҳатидан дунёда биринчи (1 миллиард 300 миллион), ҳудудининг катталиги бўйича учинчи (Россия ва Канададан кейин) ўринда туради. Хитой кейинги чорак аср мобайнида иқтисодиёт, илм-фан, ижтимоий соҳа, маданият ва жамият ҳаётининг барча жабҳаларида ҳавас қилса арзигулик юқори ва барқарор тараққиёт суръатларига эришди. Ана шу давр ичида мамлакатда очиқ турдаги иқтисодиёт юзага келди, ишлаб чиқариш кучлари ва мамлакатнинг умумий қудрати сезиларли ривожланди, ижтимоий соҳадаги масалалар кенг кўламда ҳал қилинмоқда, Хитой халқи ҳаётида умумий ўртаҳоллик даражасига эришишдаги тарихий ўтиш босқичи якунланди. Ишлаб чиқилган узоқ муддатли иқтисодий стратегияга мувофиқ Хитой 2049 йилга бориб (ХХР ташкил этилганлигининг 100 йиллиги) жаҳондаги юксак даражада ривож топган давлатлар қаторидан жой олади.

Хўш, Хитойдаги бундай иқтисодий-ижтимоий инқилоб замирида нималар ётади? Таҳлиллар шуни кўрсатмоқдаки, ХХРдаги туб ўзгаришлар, таъбир жоиз бўлса, иқтисодий-молиявий сакрашларнинг сабаблари кўп, улар хусусан:

– ислоҳот ва очиқлик йўлида;

– аҳолининг фаоллиги, ташаббускорлиги, бунёдкорлик руҳининг юқори даражада бўлишида;

– чет эл сармояларининг кириб келиши учун қулай шароитлар яратилганлигида;

– аграр тармоққа биринчи даражали устувор масала деб қаралишида;

– халқ хўжалигининг барча йўналишларида жаҳон илм-фан ютуқларидан ўринли ва тезкорлик билан фойдаланишда акс этмоқда. Савдо-иқтисодий ҳамкорликнинг ривожланишига, шу жумладан ШҲТга кирувчи давлатлар иқтисодиётига хорижий, жумладан, АҚШ, Япония, Германия сармояларининг кириши кўпайганлиги ҳам сабаб бўлмоқда.

Жаҳон банкининг маълумотига кўра, мисол учун 2003 йилда Хитой хорижий сармояларни жалб қилиш (карийб 55 миллиард АҚШ доллари) бўйича дунёда етакчи ўринни эгаллаб келмоқда.

Бу мамлакатни мўъжизалар диёри десак, муболаға бўлмайди. Кейинги йилларда Хитойда енгил автомобиллар ишлаб чиқариш тез суръатларда ўсиб бормоқда. Бунда ҳам чет эл сармоясининг нуфузи жуда юқори. Масалан, Хитой автомобилсозлигида «Фольксваген» (ГФР)нинг улуши 34 фоиз, «Женерал моторс» (АҚШ)ники 19 фоиз, «Хонда» (Япония)нинг улуши эса 6 фоизни ташкил этаётганлигини мамлакатда хорижий давлатлар билан ҳамкорликка алоҳида эътибор билан қаралаётганлигининг белгисидир.

Хитойда қишлоқ бой бўлса, шаҳар тўқ яшайди, деган фикрга қатъий амал қилинади. Бу борада эътибор шаҳар ва қишлоқни ягона режалаштириш, иқтисодий ва ижтимоий соҳани янада кўтариш, инсон ва табиат уйғунлигини таъминлаш, шунингдек, мамлакат ички тараққиётининг ташқи дунё учун очиқлиги, фаровон ҳаёт даражасига эришиш ва экологияни яхшилаш йўлидан собитқадамлик билан борилаётганлиги аҳамиятлидир.

(Давоми 2-бетда)

ЮРТИМИЗДА ХИТОЙ МАДАНИЯТИ КУНЛАРИ

Ўзбек ва хитой халқлари ўртасида муштараклик кўп. Ҳар икки халқ меҳнаткаш, самимий, очиқкўнгил ва бағрикенг. Юртимизда ўтган Хитой маданияти кунларида ана шу жиҳатлар яна бир карра намоён бўлди.

Мамлакатимиз истиқлолга эришганидан кейин икки мамлакат ўртасида барча соҳаларда алоқалар янги, юксак поғонага кўтарилди. Президентимиз Ислом Каримовнинг Хитой Халқ Республикасига, Хитой раҳбариятининг юртимизга ташрифлари ўзаро ҳамкорликнинг истиқболли йўналишларини белгилаб берди. Ана шу ҳамкорлик доирасида ўтган Хитой маданияти кунлари икки мамлакат халқлари ҳаётида муҳим воқеа бўлди.

Ушбу тадбир ўзаро маданий-маърифий алоқаларни янада ривожлантиришга хизмат қилиб, юртдошларимизни хитой халқининг маънавий хазинасидан баҳраманд этди. Маданият кунлари ХХР раҳбари Ху Цзиньтаонинг Ўзбекистонга давлат ташрифи, Тошкентда Шанхай ҳамкорлик ташкилотининг (ШҲТ) саммити арафасида ўтгани алоҳида аҳамиятга эгадир.

Ушбу ўзига хос санъат байрами қадимий халқ маданияти, санъати, урф-одати, бой анъаналари билан кенгроқ танишиш имконини берди. «Ўзбеккино» Миллий агентлиги билан Хитойнинг юртимиздаги элчихонаси ҳамкорлигида хитой фильмлари кунлари ташкил этилди. Фестивалга тақдим этилган фильмлар Хитой кинематографияси ўзининг миллий анъаналари билан жаҳон кино санъати ривожига муносиб ҳисса қўшиб келаётганини намойиш этди.

(Давоми 3-бетда)

ШҲТ САММИТИ ҲАҚИДА ЖАМОАТЧИЛИК ФИКРИ

Яқин кунларда Тошкентда халқаро аҳамиятга молик воқеа -Шанхай ҳамкорлик ташкилотига /ШҲТ/ аъзо мамлакатлар раҳбарларининг саммити бўлиб ўтади. «Ижтимоий фикр» жамоатчилик фикрини ўрганиш маркази саммит арафасида пойтахт аҳолисининг олий даражадаги Тошкент учрашуви ва унинг вазифалари ҳақида хабардорлигини аниқлаш мақсадида экспресс-сўров ўтказди.

«Ижтимоий фикр» маркази жамоатчилик фикрининг доимий мониторингини амалга ошириб келмоқда. Унинг натижалари мамлакат аҳолиси томонидан Ўзбекистоннинг Марказий Осиёда тинчлик ва тотувликни мустаҳкамлаш, дунёнинг етакчи давлатлари билан ўзаро фойдали алоқаларни ривожлантиришга қаратилган ташқи сиёсий йўлининг сўзсиз қўллаб-қувватланишидан далолат беради. Шу нуқтаи назардан ШҲТ хавфсизлик, барқарорлик ва ўзаро фойдали ҳамкорликни мустаҳкамлашнинг энг муҳим институтларидан бири сифатида янада катта аҳамият касб этмоқда. Президент Ислом Каримов таъкидлаганидек, Шанхай ташкилотини ҳамкорликнинг пухта ўйланган, тинчлик ва барқарорликни мустаҳкамлаш, биринчи навбатда, минтақа ҳамда жаҳон хавфсизлигига таҳдид солаётган халқаро террорчилик, диний экстремизм, миллий айирмачилик ва наркобизнесга қарши самарали курашга қаратилган кўп қиррали механизми деб ҳисоблаймиз.

Аввалги ижтимоий сўровлардан маълум бўлишича, айнан шунинг учун Ўзбекистон фуқароларининг аксарияти (90 фоиздан ортиғи) Ўзбекистоннинг Шанхай ҳамкорлик ташкилотига қўшилишини маъқуллайди. Уларнинг фикрича, бу Шанхай ҳамкорлик ташкилотига аъзо мамлакатларда ижтимоий-иқтисодий соҳада амалга оширилаётган туб ўзгаришларнинг янада муваффақиятли бўлишига хизмат қилади. Бу галги экспресс-сўровда пойтахт аҳолисининг кўпчилиги ШҲТга аъзо мамлакатлар раҳбарларининг Тошкентда бўлиб ўтадиган учрашуви тўғрисида яхши хабардор эканлиги аниқланди. Улар бўлажак саммит натижасида, авваламбор, ягона иқтисодий маконнинг ташкил этилиши, келгусида интеграция жараёнларининг ривожлантирилиши, минтақада тинчлик ва тотувликнинг мустаҳкамланишига умид билдирган. Сўров иштирокчилари қайд этганидек, ШҲТга аъзо мамлакатлар қатор муаммоларни, жумладан халқаро террорчилик ва экстремизмга қарши кураш, мамлакатимиз ва минтақа хавфсизлигини таъминлаш каби муҳим соҳалардаги муаммоларни ҳал қилиш борасида фикр алмашадилар (90 фоизга яқин тошкентликлар ана шу фикрда).

Умуман, фуқароларимиз саммитда муҳокама этиладиган вазифаларни ҳал қилиш борасидаги биргаликдаги саъй-ҳаракатлар ШҲТга аъзо мамлакатлар ўртасида ҳамкорликни янада чуқурлаштириш, минтақада интеграция жараёнларини ривожлантиришга ижобий таъсир кўрсатишига ишонч билдирди.

«Ижтимоий фикр» маркази материаллари бўйича ЎзА мухбири А.ИВАНОВА тайёрлади

Ҳисобот-сайловлар олдидан

ФАОЛИЯТИМИЗНИНГ АСОСИЙ МЕЗОНИ

бошланғич ташкилотлар ишини кучайтириш

Тошкент вилоят Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшма қўмитаси ўз атрофига 215 мингдан зиёд аъзони бирлаштирган бўлиб, айни пайтда тармоқдаги бошланғич ташкилотларда ҳисобот-сайловларга тайёргарлик жараёни кетмоқда. Эл дастурхонини тўкин, ҳаётимизни янада фаровон этиш йўлида тиним билмаётган қишлоқ меҳнаткашларини ижтимоий-иқтисодий ва ҳуқуқий жиҳатдан ҳимоялаш, уларга кўнгилдагидек иш шароитларини яратиб бериш бошланғич ташкилотларнинг бирламчи вазифаларидандир. Ушбу масалалар айнан шу йиғилишда таҳлил этилиб, келгуси ишни режалари белгилаб олинади. Ўта муҳим тадбирнинг кўнгилдагидек ўтишини таъминлаш мақсадида вилоят касаба уюшма тармоқ қўмитасида туман ҳамда бошланғич касаба уюшмаларининг фаоллари иштирокида ҳисобот-сайловларга бағишлаб, ўқув-семинари ўтказилди.

Унда ҳисобот-сайловларни ўтказиш бўйича Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши раёсатининг Низоми, делегатларнинг вакиллик меъёрлари тўғрисида атрофлича фикр юритилди.

Маълумки, давр тақозоси билан мулк давлат тасарруфидан чиқарилмоқда. Кўпгина ширкат хўжаликлари фермер хўжаликларига айлантирилмоқда. Мана шундай шароитда касаба уюшмалари қандай йўл тутишлари лозим? Мазкур жамоат ташкилотининг кенг меҳнаткашлар оммаси билан ҳамкорликдаги фаолиятини янада яхшилаш учун нималарга кўпроқ эътибор бериш керак? Ва ниҳоят, оддий меҳнаткаш ишдан бўш вақтини мазмунли ўтказишини таъминлашдек муҳим масалалар ҳам семинар қатнашчиларининг диққат-марказида бўлди. Шунингдек, бошланғич ташкилотлар фаолиятини кучайтириш ишимизнинг асосий муваффақият мезони эканлиги қайта-қайта таъкидланди.

Семинар очиқ мулоқот тарзида ўтди. Йиғилиш иштирокчилари ўзларини қизиқтирган саволларига жавоб олдилар. Улар эса хилма-хил.

Масалан, ушбу савол барчада қизиқиш уйғотди. Низом ва тавсияларда делегатлар сони 40-50 нафар атрофида бўлиши кўрсатилган. Ваҳоланки, Бўстонлиқ туман тармоқ касаба уюшма қўмитаси таркибида эса 61 та бошланғич ташкилот мавжуд. Агар туман конференциясига кўрсатилган миқдорда делегат сайлангудек бўлса, барча бошланғич ташкилотлардан делегат сайлаш имконияти бўлмайди-ку?

Ҳақиқатан ҳам туман конференцияларига уларнинг аъзолари сонидан келиб чиққан ҳолда делегатлик меъёрлари тавсия этилган. Бу эса ўз навбатида сайланган делегатларга катта масъулият юклайди. Чунки улар жойлардаги муаммоларни ўртага ташлаб, ўз таклифларини конференцияда баён этишлари зарур. Лекин бу конференцияда делегатлардан бўлак ҳеч ким қатнашмайди дегани эмас. Оз сонли аъзолари бўлган ташкилотлардан ҳам вакиллар таклиф этилиши мумкин. Шунингдек, конференцияга барча бошланғич ташкилотларнинг делегат этиб сайланмаган раислари ҳам таклиф этилади.

Маълумки, туман хўжаликларида август ойида ярим йиллик якунлари бўйича умумий мажлис ўтказилади. Бошланғич касаба уюшма қўмитасининг ҳисобот-сайлов йиғилишларини ана шу мажлис доирасида ўтказиш мумкинми?

Бу саволга ҳам мутахассислар атрофлича жавоб беришди. Агар шу мажлисда барча касаба уюшма аъзоларининг учдан икки қисми иштирок этаётган бўлса, мумкин. Бироқ, конференция ўтказиладиган кўп сонли бошланғич ташкилотларда ҳисобот-сайловлар Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгашининг Низомига амал қилган ҳолда, қуйи касаба уюшмалари томонидан сайланган делегатлар иштирокида ўтказилиши шарт.

Иштирокчиларнинг бошқа кўпгина саволларига ҳам мутахассислар аниқ ва атрофлича жавоб қайтаришди. Вилоят касаба уюшмалари тармоқ қўмитаси томонидан ишлаб чиқилган, яъни бошланғич ташкилотларда ҳисобот-сайловларга тайёргарлик кўриш, уни ўтказиш ва ҳужжатларни расмийлаштириш бўйича тавсияларни ўз ичига олган услубий қўлланма ҳам семинар иштирокчиларига тарқатилди.

Неъмат РАФИҚОВ, «Ишонч» мухбири

Истеъмолчи манфаати муқаддас

Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 28 ноябрдаги «Истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилишда жамоатчилик иштирокини кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорини бажариш борасида ҳудудий бирлашмамиз томонидан кенг кўламли тадбирлар амалга оширилмоқда.

ЖАМОАТЧИЛИК НАЗОРАТИ – КАТТА КУЧ

Бугунги кунда вилоятда 21 та туман ва шаҳар Истеъмолчилар ҳуқуқини ҳимоя қилиш жамиятлари, маҳаллалар, уй-жой мулкдорлари ширкатлари, корхона, ташкилот ва ўқув муассасаларида таянч гуруҳлари фаолият кўрсатишаётир. Қисқа вақт ичида аъзоларимиз сони 20 минг нафарга етди.

Ички бозорда сотилаётган товарлар ва кўрсатилаётган хизматлар сифати, хавфсизлиги устидан жамоатчилик назорати кучайганлиги савдо, хизмат тизимлари тартиб-интизомини янада мустаҳкамлади. Жумладан, вилоят Монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш бошқармаси билан ҳамкорликда амалга оширилаётган ишлар ўз самарасини бераётир. Стандартлаш ва метрология, санитария-эпидемиология назорати марказлари билан сертификатсиз ҳамда инсон соғлиғи ва ҳаётига хавф солувчи яроқсиз, муддати ўтган маҳсулотлар сифатини экспертиза қилишда ҳамкорлик йўлга қўйилган.

Муҳими шундаки, аҳоли ҳудудларида фаолият кўрсатаётган жамиятларга ўз ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилишга ёрдам бера оладиган ташкилот сифатида қаралмоқда. Шу кунгача вилоят бўйича шикоят ва аризалар сони 575 тадан ортгани ва ишонч телефонлари орқали 93 нафар истеъмолчиларнинг мурожаати ҳам бунга яққол мисол бўлади.

Жумладан, Бекобод шаҳар Истеъмолчилар ҳуқуқини ҳимоя қилиш жамиятига 150 та шикоят тушган бўлса, бу кўрсаткич Ангренда 112 та ва Олмаликда 67 тани ташкил этди. Бирлашма ва жамиятларда мурожаатлар ўз вақтида кўриб чиқилиб, зарур чора-тадбирлар белгиланди.

Истеъмолчилар ҳақ-ҳуқуқлари тикланаётгани, айрим ҳолларда кўрилган моддий-маънавий зарарлар ундириб берилаётгани боис истеъмолчиларнинг ишончи ошмоқда. Жумладан, Тошкент тумани А.Навоий ширкат хўжалигининг «Янгиобод» маҳалласидаги истеъмолчилар аризасида газ босими етишмаслиги туфайли А.Рўзметов ва С.Ҳамидов кўчаларида хонадонларга «зангори олов» етиб бормаётгани билдирилган эди. Вилоят ҳудудий бирлашмаси мониторинги билан бу салбий ҳолатнинг сабаби аниқланди. «Тошкенттумангаз» филиалидан бу камчиликларни бартараф этилиши талаб қилиниб, газ таъминоти тартибга келтирилди. Худди шунга ўхшаш ҳолат бўйича Пскент туманидаги истеъмолчилар мурожаати ҳам қондирилди.

Бекобод шаҳридаги «Ўзметкомбинат» АИЧБга қарашли кўп қаватли 2 та бинонинг ертўласи таъмирланди, «Тоштелеком» Бекобод шаҳар филиали томонидан 6 нафар фуқаронинг 3 ойдан 6 ой вақт мобайнида ишламаган телефон алоқалари қайта тикланди.

Ангрен шаҳрининг 15/21 даҳасидаги 9-уйда яшовчилардан бир гуруҳ фуқаролар ариза билан мурожаат қилишган. 2002 йилнинг режасига бу уй тўлиқ таъмирланиши кераклиги аризада кўрсатиб ўтилган. «Лирик» фирмаси томонидан таъмирлаш ишлари бошланган, барча иситиш системалари қирқилган, лекин хомашё йўқлиги сабабли иш тўхтатилган. Натижада истиқомат қилувчиларнинг уйи қиш бўйи иситилмаган. Жамият аралашгандан сўнг таъмирлаш ишлари охирига етказилди.

Истеъмолчи Н.Прохорова «Индезит» кир ювиш машинасини сотиб олган. Кафолат вақти 1,5 йил бўлгани ҳолда ушбу машина бир марта кир ювиши билан яроқсиз ҳолга келган. Тошкент шаҳрида жойлашган сотувчи «Сила-тока» дўкони ходимлари нуқсонли машинани алмаштириб беришни ҳар хил «важ»лар кўрсатиб, 2,5 ойга «чўзиб» келишган. Лекин бирлашма ходимларининг аралашуви билан машина ҳақиқатан нуқсони билан сотилгани исботланди ва истеъмолчи Н.Прохоровага кир ювиш машинаси янгисига алмаштириб берилди.

Агар истеъмолчи ўз ҳақини талаб қилмаса, бошимни қотириб юраманми, деб истиҳола қилса, унинг ҳуқуқини бузган киши ёки раҳбар қоидабузарликни янада давом эттираверишн турган гап.

Бирлашма ва унинг шаҳар ҳамда туман жамиятлари ўз муносабатларини давлат ташкилотлари ва маҳаллий ҳокимият органлари билан ҳамкорлик асосида қурмоқда. Бу эса истеъмолчилар ҳаракатининг ҳокимликлар томонидан қўллаб-қувватланиши жамиятнинг нуфузига таъсир этибгина қолмай, балки вилоят, шаҳар ва туманларда рўй бераётган воқеалардан ҳар доим хабардор бўлиб туришга, у ёки бу муаммоларга тезкор муносабат билдиришга ҳам имкон бермоқда.

Ариза ва шикоятларга асосан, бирлашма, туман ва шаҳар ИҲҲҚ жамиятлари ҳамкор ташкилотлар билан биргаликда шу кунгача 429 марта мониторинглар ўтказди. Жумладан, Олмалиқ шаҳар хусусий «Одам ташувчилар» уюшмаси томонидан транспорт хизмати кўрсатишда «патта» бермаганлиги, Паркент туманида жойлашган «Меҳригиё» хусусий фирмасига қарашли дорихонадан истеъмолчилар дори-дармон харид қилганда чек бермасдан, савдо тартибини бузганлиги учун жаримага тортилди.

Шунингдек, вилоят бирлашмаси тақдим этган мониторинглар натижасида «Омад қувончи» телелотереяси ютуғи истеъмолчига берилмаганлиги, ташкилотчилар томонидан «қаллоблик» қилинганлиги учун 2 та ҳолат бўйича маълумотлар Тошкент шаҳар прокуратурасига оширилди. Аҳолига хизмат кўрсатишда қонунбузарликка йўл қўйган 3 та корхона вилоят прокуратурасига, 2 та корхона вилоят Стандартлаш ва метрология бошқармасига чора белгилаш учун юборилди.

Пскент туманида жойлашган М.Жаҳонгир номли хусусий дўконда сотилган «Шафтоли» шампуни яроқсизлиги сабабли истеъмолчига етказилган моддий ва маънавий зарарни ишлаб чиқарувчидан ундириш мақсадида бирлашма суд ишида иштирок этмоқда.

Вилоят ҳудудий бирлашмамиз томонидан «Истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги Қонунни тарғиб қилиш мақсадида қатор давлат идоралари, жамоат ва нодавлат ташкилотлар билан ҳамкорликда 2003 йилнинг июл-декабр ойларида «Юксак маданиятли истеъмолчи» кўрик-танлови биринчи бор ўтказилди.

К.ШОДИМЕТОВ,
Тошкент вилоят истеъмолчилар ҳуқуқини ҳимоя қилиш ҳудудий бирлашмаси раиси

Ислоҳот инсон учун

Соғлиқни сақлаш тизимини ислоҳ қилиш Давлат дастури асосида тегишли тадбирлар белгиланиб, жойларда унинг ижроси юзасидан кафолатланган тиббий хизмат кўрсатиш кўлами кенгайтириляпти.

ОРОЛБЎЙИ АҲОЛИСИГА

малакали тиббий хизмат

Жумладан, Оролбўйи аҳолисига айни пайтда 3971 нафар врач, 16 мингга яқин ўрта тиббиёт ходимлари малакали хизмат кўрсатишаётир. «Соғлом авлод», «Она ва бола», «Меҳр ва мурувват йили» Давлат дастурларига мувофиқ аҳолининг барча қатламларига, айниқса, овулларда яшаётган фуқароларга бирламчи тиббий хизмат кўрсатувчи муассасалар моддий техника базаси мустаҳкамланди.

Аввало, ушбу муассасалар фаолияти соддалаштирилиб, бир неча босқичли тизим ўрнига янги, замонавий тиббий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган ва барча қулайликларга эга ҚВП иш бошлади. Ҳозирда 108 та қишлоқ врачлик пунктлари мавжуд бўлиб, шундан 60 таси махсус лойиҳа бўйича янгидан қурилди. Таъкидлаш жоизки, жаҳон банкининг ёрдами билан «Саломатлик лойиҳаси»га асосан даволаш масканлари тиббий асбоб-ускуналар билан жиҳозланмоқда. Хусусан, ушбу банк маблағи ҳисобидан 17 та сунъий нафас олдириш, 17 та ЭКГ аппаратлари, 17 та акушер-гинекологик тўплам, тиббий буюмлар, дори-дармонлар бепул тарқатилди.

Европа комиссияси томонидан Ўзбекистон Республикасида минтақавий соғлиқни сақлаш хизматини такомиллаштириш лойиҳасига асосан, Қорақалпоғистоннинг Амударё, Беруний, Чимбой, Қўнғирот, Мўйноқ туманларига 2 миллион евро миқдорида маблағ ажратилди. Мазкур дастурдан мақсад, клиник ва санитария-эпидемиология лаборатория диагностикалар, шошилинч-тиббий ёрдам хизматини яхшилашдан иборатдир.

Йил бошида «Экосан» халқаро хайрия жамғармаси томонидан республикамизга тиббий ускуналар билан жиҳозланган саломатлик ва мурувват поездлари жўнатилди. Турли мутахассисликлар бўйича 15 нафар олий тоифали шифокорлар қишлоқ ва овулларда бўлишиб, турли ёшдаги аҳолига тиббий ёрдам кўрсатдилар. Кийим-кечаклар, пойафзал, дори-дармон ва халқ истеъмол молларидан иборат 40 миллион сўмлик инсонпарварлик юклари Оролбўйи аҳолисига тарқатилди.

Айниқса, ҳудудда оналик ва болаликни муҳофаза қилишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Туғиш ёшидаги аёл ва ўсмир қизлар тиббий кўрикдан ўтказиб борилаётир. Нукус, Тахиатош шаҳар ва туманларида уч босқичли туғруқ мажмуалари фойдаланишга топширилди. Илмий-текшириш институти жамоаси эса Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг «Она ва болага дўстона муносабат» халқаро сертификатига муносиб деб топилди.

«Чегара билмас шифокорлар» халқаро нодавлат ташкилоти ва Республика соғлиқни сақлаш вазирлиги билан ҳамкорликда 1998 йилдан буён Мўйноқ туманида Бутунжаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг сил касаллигини даволаш бўйича «ДОТС» дастури ишламоқда. Эндиликда бундай инсонпарварлик дастури Оролбўйининг 11 тумани ва 2 та шаҳрида татбиқ этилмоқда.

«Саломатлик – 1» лойиҳаси асосида эса Тўрткўл, Амударё ва Хўжайли туманлари касалхоналарини замонавий услубда таъмирлаш учун қўшимча маблағ ажратилди. Мутахассислар малакасини ошириш учун ўқув курслари ташкил этилиб, қўшимча машғулотлар ташкил этилди. Энг муҳими, ислоҳотлар туб моҳиятини чуқур англаган қорақалпоқ шифокорлари бутун куч-ғайратларини халқ саломатлигини мустаҳкамлашга сафарбар этмоқдалар.

М.ТУРИМБЕТОВА,
Қорақалпоғистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазири

Наманганддаги «Asnam Textile» Ўзбекистон-Туркия қўшма корхонаси сифатли маҳсулоти билан аллақачон харидорлар эътиборига тушган. Бугунги кунда унинг сержило калава иплари АҚШ, Туркия, Россия каби ўнлаб йирик мамлакатларда муносиб баҳога эга бўлмоқда.

Корхонада маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш ҳажми ортиб бориши билан бирга қўшимча ишчи ўринларини яратишга алоҳида эътибор беріляпти. Ўтган йилнинг шу даврида бу ерда 490 нафар ишчи ишлаган бўлса, ҳозир улар сафига яна ўттиз тўрт киши келиб қўшилди.

***Суратда:** ишчилар Муҳаббат Қаюмова, Муборак Боймирзаева ва Дилфуза Шарипова.*

Ҳ.МАМАДАЛИЕВ (ЎзА) олган сурат

КРЕДИТ УЮШМАЛАРИ КЎПАЙМОҚДА

Мамлакатимизда фаолият кўрсатаётган кредит уюшмалари сони яна иккитага кўпайди. Бухорода Ибн Сино, Фарғонада «Нурафшон» номли янги кредит уюшмалари рўйхатга олиниши билан уларнинг умумий сони ўн еттитага етди.

Банк тизимига қарашли бўлмаган ушбу турдаги ташкилотлар томонидан бериладиган кредитлар қисқа муддатда расмийлаштирилиши, кам ҳужжат талаб этилиши, муҳими, бу борадаги муносабатлар аъзоларнинг ўзаро ишончи асосига қурилиши билан ажралиб туради.

Кредит уюшмалари тимсолидаги молия муассасалари энди иш бошлаётган ўрта ва хусусий бизнес вакиллари учун жуда қўл келмоқда. Юртимизда бундай уюшмалар аъзолари қарийб ўн минг нафарга етиб, улар учун ажратилган кредитлар миқдори бир ярим миллиард сўмдан ошди.

(ЎзА)

Шарҳловчи минбари

ЎЗБЕКИСТОН-ХИТОЙ:

ЯНГИ АСРДА ИШОНЧЛИ ДЎСТЛАР БИЛАН

(Боши 1-бетда)

Албатта, Хитойнинг ер майдони катта. Аммо ер юзидаги деҳқончиликка яроқли ер майдонининг бор йўғи 7 фоизига эга бўлгани ҳолда, ХХР инсониятнинг бешдан бир қисмини, яъни 21 фоизини боқяпти ва имкон даражасида иш билан таъминлаб келмоқда. Қарангки, Хитойда ялпи ички маҳсулот ҳажми йилига ўртача 9-10 фоизни ташкил этяпти. Бу – дунёдаги энг юқори иқтисодий ўсиш кўрсаткичидир. Хитой энг замонавий техника ва энг юқори технологиялар мамлакатига айланиб бораётганлиги бу мамлакатга бўлган қизиқиш-у ҳавасни кучайтирди. Шу боис жаҳон миқёсида «Хитой феномени» деган ижобий қарашлар ҳам пайдо бўлди.

Хитой иқтисодиётида саноат зоналари алоҳида маъно касб этади. Бундай минтақавий саноат зоналари мамлакат шарқида, айниқса, Шанхай атрофлари ва Сянган (собиқ Гонгконг) ҳудудида тез ривож топиб бормоқда. Умуман мамлакат тараққиётида шарқий минтақалар муҳим иқтисодий аҳамиятга эга. Чунки бу ерда аҳоли жуда зич, ишлаб чиқариш кучлари етарли, хомашё билан таъминлаш ҳам юқори даражада ва энг муҳими, жаҳон денгизига чиқиш учун ўнлаб бандаргоҳлар мавжуддир.

Кейинги йилларда ХХРда информатика соҳасида кескин юксалишлар содир бўлмоқда. Электрон ва компьютер маҳсулотлари ишлаб чиқариш кўрсаткичлари бўйича Хитой жаҳонда пешқадам давлатлар қаторидан жой олди. Диққатга сазовор томони шундаки, бу мамлакат рангли телевизорлар, аудиосистема ва телефон аппаратлари ишлаб чиқариш йўналашларида ҳозирнинг ўзида биринчи ўринни эгаллаб турибди. Фақат мобил телефонлар ишлаб чиқаришнинг ўзи Хитойда кейинги 10 йил ичида 3 минг баробар ўсиб, АҚШдек мамлакатни қувиб ўтиш имконини яратди.

Яқин ўтмиш сабоқлари шундан гувоҳлик берадики, ўзининг имконияти бор, илм-фан тараққиёти кузатилаётган ва айни пайтда ишлаб чиқаришнинг тўғри йўлга қўйилиши таъминланган давлатларгина ўз автомобилини яратмоқда. Бундай давлатлар ҳозирча дунё миқёсида 30 та атрофида. Буларнинг орасида Ўзбекистон ҳам бор. Бугун немис, япон, корейс, француз, инглиз, шу жумладан, ўзбек автомобилига қизиқиш катта эканлиги сир эмас, албатта.

Шу билан бирга, ҳозирги кунда Хитойда машинасозлик саноати, айниқса, енгил автомобилсозлик тез ва кенг кўламда ривож топяпти. Бугун Хитойда 120 дан кўпроқ автомобил заводи ишлаб турибди. Улардан қарийб 30 тасида енгил автомобиллар ишлаб чиқарилмоқда. 2003 йилда салкам 4,5 миллион дона автомобил тайёрланган бўлса, жорий йилда 10 миллион енгил автомобил ишлаб чиқарилиши мўлжалланган. Расмий маълумотлар Хитойда йил сайин автомобил арзонлашиб бораётганлигини кўрсатмоқда. Ҳозир ҳар бир хитойлик автомобил қийматининг 20 фоизини тўлаб, уни харид қилиши мумкин. Қолган 80 фоиз қарзни 8 йил ичида узиб боради. Шу сабаб мамлакатда енгил автомобилли кишилар тез кўпаймоқда.

Ўзбекистон билан Хитой ўзаро алоқаларини боғлайдиган кўпгина омиллар бор. Буларни ўз мазмун моҳиятига кўра икки йўналишга ажратиш мумкин. Бири – иқтисодий, иккинчиси – ҳарбий-сиёсий соҳадаги ҳамкорлик жараёни.

Иқтисодий муносабатларга:

– Буюк Ипак йўли анъаналарини тиклаш;

– ТРАСЕКА (Европа-Кавказ-Осиё) доирасидаги лойиҳаларни амалга ошириш;

– Қўшма корхоналарни кўпайтириш ва шу орқали сармоялар киритишга кенг йўл очиш;

– Фан ва техника соҳасидаги тажриба алмашинувини янада чуқурлаштириш;

– Аграр соҳадаги энг сўнгги ютуқлардан биргаликда фойдаланиш;

– Халқларимиз ўртасидаги маданий алоқаларни янги босқичга кўтариш ва бошқа маърифий, илмий ва ҳатто спорт соҳасидаги ҳамкорликни кенгайтириш масалалари киради.

Айнан шу каби соҳалардаги алоқаларимизнинг мазмун жиҳатидан бойиб бориши аввало, тинчликка, сиёсий барқарорликка ва минтақавий хавфсизлик қай даражада таъминланганлигига боғлиқдир.

Демак, Ўзбекистон билан Хитойнинг сиёсий соҳалардаги муштарак мақсадлари нималарда ўз ифодасини топяпти?

Булар:

– Афғон масаласидаги қарашларнинг яқинлигида;

– ШҲТ доирасида имзоланган сиёсий декларация, Хартия низомларига қатъий амал қилишда;

– Халқаро терроризм, экстремизм, сепаратизм (айирмачилик) ва наркотик моддаларнинг ноқонуний савдосига қарши курашда;

– Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш билан боғлиқ муаммоларни биргаликда ҳал этиш борасида;

– Хавфсизлик идоралари билан узвий алоқаларни мустаҳкамлашда кўринмоқда.

Албатта, ўзаро ҳамкорлигимизни мустаҳкамлашда Ўзбекистон раҳбарининг 1992 йил март, 1994 йил октябр, 1999 йил ноябрида ХХРга қилган расмий давлат ташрифи ва унда имзоланган ҳужжатлар муҳим аҳамиятга эгадир. Айни чоғда, 1994 йил апрел, 1995 йил октябр, 1996 йил июл ойида Хитой раҳбарларининг расмий ташриф билан мамлакатимизда бўлиши ҳам ўзаро иқтисодий, сиёсий ва маданият соҳаларидаги алоқаларнинг ривожига катта ҳисса қўшиб келяпти.

Бугунги кунда Ўзбекистон билан Хитой ўртасида давлатлар, ҳукуматлар ва идоралараро 60 дан кўпроқ битимлар имзоланган бўлиб, улар турли соҳалардаги ҳамкорлик алоқаларини ривожлантириш йўлида самарали хизмат қилмоқда. Ўзбекистон билан Хитойнинг савдо-иқтисодий алоқалари кўтарилиш босқичида. Масалан, 2003 йилда мамлакатлар ўртасидаги маҳсулот айирбошлаш ҳажми 2002 йилдагига нисбатан 2 баробар ошиб, 347 миллион АҚШ долларини ташкил этди.

Мамлакатимиз билан Хитой ўртасида авиация соҳасида ҳам иқтисодий-тижорат алоқалари ўрнатилган. Масалан, ХХР Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган ИЛ-76МД ва ИЛ-78МК русумли ҳарбий-транспорт самолётларини харид қилмоқда. Шуни таъкидлаш ўринлики, бугунги кунда мамлакатимизда 100 дан ортиқ корхона Хитой сармоядорлари иштирокида фаолият юритмоқда. Шундан 78 таси қўшма корхона ҳисобланиб, 23 таси эса тўлиқ Хитой маблағи асосида ишламоқда.

Ўйлаймизки, ХХР раиси Ху Цзинтаонинг Ўзбекистонга расмий давлат ташрифи ҳамда 16-17 июн кунлари пойтахтимиз Тошкентда ўтказиладиган ШҲТнинг саммити аввало, минтақамиз барқарорлигига, шунингдек, давлатлараро муносабатларнинг яна ҳам такомиллашувига хизмат қилади. Ўзбекистон билан Хитой бир-бирига жуда яқин бўлиб, иқтисодиётда ўзаро тўлдирувчанлик хусусиятига эга. Бу эса савдо-иқтисодий ҳамкорликни ривожлантириш учун катта устунлик ва имкониятлар ато этади.

Шубҳа йўқки, Ўзбекистон-Хитой алоқаларининг мустаҳкамланиши иқтисодий юксалиш, минтақавий барқарорлик ва хавфсизликни таъминлашга хизмат қилади.

Қобилбек КАРИМБЕКОВ,
сиёсий шарҳловчи,
Гуландом РАҲИМБЕРГАНОВА,
Тошкент автомобил ва йўллар институти катта ўқитувчиси

Меҳнат муҳофазаси

ЕНГ ИЧИДАГИ ИШ КЕЛТИРДИ ТАШВИШ

Ҳар қандай ишда белгиланган қонун-қоидаларга риоя этиш, техника ва механизмлардан фойдаланиш чоғида уларнинг имкониятларини ҳисобга олиш бехатар меҳнат жараёни ташкил этишнинг асосий шартидир. Ушбу талабларга риоя этмаслик эса кўнгилсиз, ҳатто ҳалокатли оқибатларни келтириб чиқаради.

Машраб Холиқов ишдан қайтиб, телевизор кўриб ўтирганди. Шу пайт кўча эшиқ тақиллаб қолди. Уйдагилар кимдир уни чақираётганлигини айтди. Йигит ҳовлига чиқиб қайтиб келгач шошилиб кийина бошлади.

– Ҳа, қаёққа? Шундай бемаҳалда-я? – сўрашди ундан.

– Бормасам бўлмайди, ёрдамим керак экан.

Аслида шу пайтда Машрабнинг хаёлидан айтилган илтимосни бажариш орқасидан келадиган жарақ-жарақ пуллар ўтаётганди. Унга Поп тумани ҳудудида қолиб кетган Наманган ўрмончилик хўжалигига қарашли экскаваторни келтириб беришни сўрашган эди. Сабаби Машраб бошқарадиган оғир юк кўтариш крани шундай мураккаб ишларни бажаришга мослашган эди. М.Холиқов шериги Б.Мирзаакбаровни ҳам топди ва минг хил ваъдалар билан уни кўндирди.

Кранчилар вақт алламаҳалдан ошганда айтилган манзилга етиб боришди. Маълумки, «ЭКГ-4,6» русумли экскаватор оғир металдан ташкил топган машина. У ҳар қанча қисмларга бўлинмасин, юклашда катта қийинчиликлар туғдириши турган гап.

Бу сафар ҳам шундай бўлди. Чамалаб кўришса, битта машина билан уддалаш мушкул. Шундан кейин яна битта кран топишди. Экскаваторнинг асосий бўлагини икки кран ёрдамида икки тарафдан кўтарадиган бўлишди. Иш чўзилиб ҳамманинг толиққанлиги, шошма-шошарлик ўз таъсирини кўрсатди. Бунинг устига икки кранчининг бир-бировининг ҳаракатини тушунмаганлиги панд берди. Натижада битта краннинг юк илинган қисми синиб кетди ва машинани бошқараётган М.Холиқов оғир жароҳат олди. У зудлик билан касалхонага етказилганлигига қарамасдан ҳушига келмасдан вафот этди.

Иккинчи фожеа ҳам қайсидир жиҳатлари билан биринчисиникига ўхшаш. Маълумки, бугунги кунда Қамчиқ довони орқали ўтган автомобил йўли Фарғона водийси вилоятларини марказ билан боғловчи асосий тармоқ ҳисобланади. Ҳар куни бу йўналишда минглаб автомобил воситалари халқ хўжалик юкларини ташийди. Мураккаб тоғ йўлида ҳаракатланишнинг ўзига хос талабларини эътиборга олмаслик, транспорт воситасининг техник ҳолати ва имкониятларини ҳисобга олмаслик оқибатида ҳамон кўнгилсиз ҳодисалар юз бериб турибди.

Ушбу довон орқали ҳаракатланаётган колоннада «Форд-Карго» русумли нефт маҳсулоти юкланган автомашина ҳайдовчиси «эпчилроқ» чиқиб қолди. Мадиброҳим Қулматов кутилмаганда тезликни оширди; гўёки қаторда бошқалар билан ёнма-ён ва бир хил тезликда юришдан зериккандек олдиндагиларни навбатма-навбат қувиб ўта бошлади.

Юқорида уқтирилганидек, довон йўли мураккаб ҳаракатланиш тармоғи ҳисобланиб, кўпдан-кўп юқорилаш ва қуйига тушиш ҳамда қайрилмалардан ташкил топган. Шу боис М.Қулматов оғир юк остида қуйига қараб ҳаракатланаётган машинасини бошқара олмай қолди. М.Қулматов оғир тан жароҳати натижасида вафот этди.

Тилга олиб ўтилган икки фожеа таҳлили шуни кўрсатмоқдаки, вафот этган ҳайдовчилар ишлаётган ташкилотларда раҳбарлар беларволиги, масъулиятсизлиги оқибатида меҳнат интизоми ғоят бўшаштириб юборилган, – дейди Наманган вилоят Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бош бошқармаси бўлим бошлиғи Аҳмаджон Йўлдошев. – Ҳайдовчилар иши устидан етарли назорат ўрнатилмаган. Ҳайдовчи бурчи ва вазифаси, машиналарнинг техник ҳолати ва имкониятлари, бошқариш қонун-қоидалари юзасидан етарли даражада тушунтириш ишлари олиб борилмаган. Ҳар икки ҳодиса меҳнат жамоаларида ўтказилган йиғилишларда муҳокама қилинди. Айбдорларга нисбатан тегишли чоралар кўрилди.

Обиджон ЖУМАНАЗАРОВ,
«Ишонч» мухбири

ЮРТИМИЗДА ХИТОЙ МАДАНИЯТИ КУНЛАРИ

(Боши 1-бетда)

Хитой маданияти кунлари доирасида Ўзбекистон Бадиий академияси Марказий кўргазмалар зали ва Замонавий санъат марказида мазкур юрт мусаввирлари ва фотоусталарининг кўргазмалари очилди. Кўргазмада намойиш этилган юздан зиёд асарда Хитойнинг бугунги ҳаёти, табиати, тарихий обидалари, миллий анъаналари, урф-одати, турмуш тарзи ўз ифодасини топган.

Дунёга донғи кетган «Гуань Чжоу» цирки усталари ўзларининг маҳорати, юксак санъатини томошабинларга намойиш этди. Ушбу жамоа АҚШ, Австрия, Буюк Британия, Германия, Франция, Дания каби давлатларда ўтказилган халқаро танловларда кўплаб мукофот ва совринларни қўлга киритган.

Халқларни бир-бирига яқинлаштиришда мусиқа санъатининг қудрати беқиёс. «Туркистон» саройи, Ўзбекистон Давлат консерваторияси, Алишер Навоий номидаги Давлат академик Катта театрида намойиш этилган концертларда бу яна бир бор ўз аксини топди. Хитой филармонияси бадиий жамоаси ижроси орқали ҳамюртларимиз ушбу халқ миллий мусиқа санъатининг энг ноёб намуналари билан танишди. Бундай маданий тадбирлар қадимий Самарқанд шаҳрида ҳам ўтказилди.

Ўзбекистонда Хитой маданияти кунлари воқеаларга бой, сермазмун, байрамона руҳда ўтгани тадбирнинг ёпилиш маросимига бағишланган кечада алоҳида таъкидланди. Маданият кунлари якунланган бўлса-да, халқларимиз ўртасидаги ҳар томонлама алоқалар тобора мустаҳкамланиб бораверишига шубҳа йўқ.

Хитой маданияти кунларига бағишлаган тадбирларда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари А.Азизхўжаев, ХХРнинг Ўзбекистондаги элчиси Гао Юйшэнь иштирок этди.

Н.УСМОНОВА,
ЎзА мухбири

Ибрат

Мулк шаклидан қатъий назар ҳар бир ташкилотда жамоат ташкилоти ўз ўрни, нуфузини топа билди. Айниқса, соғлом турмуш ва меҳнат тарзини таъминлаш борасидаги ижобий қадамлар кўзга ташланиб қолди. Биргина Сирдарё вилоятида касаба уюшмалари ташаббуси ва ҳомийлигида ўтган фурсатда саломатликни мустаҳкамлашга хизмат қилувчи юздан зиёд тадбир ўтказилди. Маҳалла ва касаба уюшма ҳамкорлиги, ҳудуддаги ҳар бир ёшни спортга тортишга уриниш ўз натижасини беряпти. Вилоятдаги қатор маҳалла ва қишлоқларда касаба уюшма ташкилотлари спортни ривожлантиришга ҳомийлик қилиб келяпти.

ҲОМИЙЛАР

Ўтган беш ойда Боёвут, Гулистон, Сайхунобод туманларидаги энг чекка маҳаллалар болалари касаба уюшма кўмагида амалий машғулотларга киришди. Бундай хайрли ишлар барча маҳаллага кириб боришининг чора-тадбирлари кўриляпти.

«Сардоба», «Работ», «Бўстон» ва «Зомин» маҳаллалари энг чекка қишлоқларда жойлашган. Бу ерларда улғаяётган юзлаб ёшлар ҳануз на ўйингоҳга, на бир спорт анжомига эга эди. Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмасининг вилоят қўмитаси ана шу эътибордан четда қолаётган қишлоқларда спортни ривожлантиришни ўз зиммасига олди. Маҳалла қўмитаси, қишлоқ фаоллари ва касаба уюшма вакиллари саъй-ҳаракати билан ташландиқ майдон тартибга келтирилди. Турли спорт мажмуалари барпо этилди.

– Спорт мажмуаси иш бошлаган куниёқ 30 нафар қишлоқ ёшлари қўл тўпи, минифутбол, таэквондо тўгаракларига қатнашиш истагини билдиришди, –дейди агросаноат мажмуи ходимлари Сирдарё вилоят қўмитаси раиси Абдурашид Рустамов. – Уч нафар малакали спорт мураббийси ёшлар тарбиясига жалб этилди.

Шу куни касаба уюшма ташкилоти ёшларга 250 минг сўмлик спорт анжомлари, кийим-кечаклар тухфа этишди. Эътиборли жиҳати қўмита мазкур мажмуани ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватлаш, турли мусобақаларда иштирок этишга ҳомийлик қилишни ўз зиммасига олди.

Н.ШАМСИЕВ,
«Ишонч» мухбири

Аҳоли ва саноат корхоналарини табиий газ билан таъминлашда «Самарқандгаз» ҳудудий газ таъминот корхонаси жамоасининг хизмати беқиёсдир. Жамоа шу йилнинг беш ойида қарийб 68 километрлик турли босимда газ қувурларини ётқизди.

Иштихон туманидаги «Азамат», «Туркистон», Нарпайдаги «Олтинбулоқ», Пойариқдаги Отақул Умаров номли ширкат хўжаликлари зангори олов билан таъминланди. Шунингдек, Ургут туманидаги Шароф Рашидов ва Нуробод туманидаги «Каттақўрғон» ширкат хўжаликлари аҳли ҳам газчилардан мамнун бўлмоқда.

Суратда: операторлар Д.Муҳаммадиева ва Р.Исоқулов.

Т.НОРҚУЛОВ
(ЎзА) олган сурат

Саволингизга ЎзКУФКнинг меҳнаткашларни ижтимоий-иқтисодий ҳимоя қилиш бўлими мудири Маҳмуджон ИСАЕВ жавоб беради

Савол: Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи бўйича имтиёзлар ҳақида батафсил маълумот берсангиз?

Қ.ТОШНИЁЗОВ,
Қибрай тумани

Жавоб: Солиқ Кодексининг 58-моддасига биноан қуйидаги даромадлар жисмоний шахсларнинг солиқ солинадиган даромадига киритилмайди:

а) давлат ижтимоий суғуртаси ва давлат ижтимоий таъминоти бўйича нафақалар, ишсизлик бўйича нафақалар ва меҳнат шартномаси бекор қилинганда тўланадиган ишдан бўшатиш нафақаси, ҳомиладорлик ва туғиш нафақалари, вақтинча меҳнатга қобилиятсизлик нафақаларидан (шу жумладан оиланинг бемор аъзосини парваришлаш нафақаларидан) ташқари, шунингдек хайрия ва экология жамғармалари маблағларидан фуқароларга пул ва натура шаклида бериладиган нафақалар ҳамда бошқа ёрдам турлари;

б) олинадиган алиментлар;

в) олий ўқув юртлари ва ўрта махсус ҳамда ҳунар-техника ўқув юртлари ҳамда улар базасида ташкил этилган бизнес мактаблари, шу жумладан олий ва ўрта диний ўқув юртлари томонидан ўз талабаларига ва ўқувчиларига тайинланадиган стипендиялар, шунингдек ушбу модданинг «а» кичик бандида кўрсатилган жамғармаларнинг маблағларидан таъсис этиладиган стипендиялар;

г) ––––––

д) давлат пенсиялари, шунингдек уларга устамалар;

е) шахслар қон топширганлик учун, донорликнинг бошқа турлари учун, она сути топширганлик учун оладиган маблағлар, шунингдек тиббиёт муассасаларининг ходимлари қон йиғиб топширганликлари учун оладиган маблағлар;

ж) майиб бўлиш ёки соғлиғининг бошқача тарзда шикастланиши билан боғлиқ ҳолда, шунингдек боқувчисининг вафот этганлиги муносабати билан кўрилган зарарни қоплаш юзасидан олинадиган маблағлар;

з) фуқароларнинг хорижда ишлашга юборилиши муносабати билан давлат корхоналари, муассасалари ва ташкилотларидан чет эл валютасида оладиган иш ҳақлари ва бошқа даромадлар - қонун ҳужжатларида белгиланган миқдорлар доирасида;

и) жисмоний шахсларнинг хусусий мулк ҳуқуқи асосида ўзларига қарашли бўлган мол-мулкни сотиш натижасида оладиган даромадлари, тадбиркорлик фаолияти доирасида мол-мулк сотишдан олинган даромадлар бундан мустасно;

к) шахсларнинг шахсий ёрдамчи хўжаликда етиштирган қорамол, қуён, нутрия, балиқ, паррандаларни ҳам тирик ҳолатда, ҳам уларни сўйиб маҳсулотларини хом ва қайта ишланган ҳолда, шунингдек асаларичилик маҳсулотларини ва бундай хўжаликда етиштирилган табиий ёки қайта ишланган деҳқончилик маҳсулотларини сотишдан олган даромадлари. Фуқарода шахсий ёрдамчи хўжалик мавжудлиги маҳаллий ҳокимият органлари ёки фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари маълумотномаси билан тасдиқланади;

л) бир йил мобайнида юридик шахслардан олинган энг кам иш ҳақи миқдорининг олти бараваригача бўлган миқдордаги қимматли совғалар қиймати, шунингдек халқаро ҳамда республика танлов ва мусобақаларида олинган соврин буюмлари қиймати;

м) мерос қилиб қолдириш ва ҳадя қилиш натижасида олинган даромадлар ва мол-мулк қиймати, фан, адабиёт ва санъат асарлари муаллифларининг меросхўрлари (ҳуқуқий ворислари) оладиган муаллифлик ҳақлари бундан мустасно;

н) давлат заёмларининг облигациялари ва лотереялар бўйича ютуқлар, шунингдек Ўзбекистон Республикасининг давлат қимматли қоғозлари бўйича фоизлар;

о) фуқароларнинг суғурта бўйича оладиган даромадлари;

п) бир йил мобайнида берилган моддий ёрдамлари:

-табиий офатлар, бошқа фавқулодда ҳолатлар муносабати билан бериладиган моддий ёрдамлари - тўлалигича;

-вафот этган ходимнинг оила аъзоларига ёки оила аъзолари вафот этганлиги муносабати билан ходимга бериладиган моддий ёрдамлари - энг кам иш ҳақининг ўн бараваригача миқдорда;

-бошқа ҳолларда - энг кам иш ҳақининг ўн икки бараваригача миқдорда;

р) депозит сертификатлар бўйича даромадлар, банклардаги омонатлар ва давлат хазина мажбуриятлари бўйича фоизлар ва ютуқлар;

с) фуқароларнинг иш ҳақи ва солиқ солинадиган бошқа даромадларининг давлат корхоналари мол-мулкини сотиб олиш, хусусийлаштирилаётган корхоналар акцияларини сотиб олиш, «Ўзуйжойжамғармабанк»нинг шахси кўрсатилган уй-жой облигацияларини харид қилишга ва шу мақсадлар учун берилган кредитларни узишга йўналтирилган маблағлари, шунингдек акциялар бўйича олинган ҳамда дивидент тўлаган акциядорлик жамиятининг акцияларини сотиб олишга йўналтириладиган дивидентлар. Мазкур мол-мулк сотилганида илгари солиқ солишдан озод қилинган даромадларига умумий асосларда солиқ солинади;

т) патент эгаси бўлган жисмоний шахснинг (лицензиарнинг) саноат мулки объектларидан ўз ишлаб чиқаришида фойдаланишдан ёки фойдаланиш бошланган санадан эътиборан амал қилиш муддати доирасида уларга лицензиялар сотишдан, шунингдек лицензиат саноат мулки объектларидан фойдаланишдан олган даромади:

ихтиролар ва селекция ютуғидан фойдалана бошлаган санадан эътиборан - беш йил давомида;

саноат намунасидан фойдалана бошлаган санадан эътиборан - уч йил давомида;

фойдали моделдан фойдалана бошлаган санадан эътиборан - икки йил давомида;

у) болалар лагерлари ва бошқа соғломлаштириш лагерларига, ота-оналарнинг болалари билан дам олишига махсус мўлжалланган санаторий-курорт муассасаларига бориш учун болалар ва ўсмирларга бериладиган йўлланмалар қийматини, шунингдек ўз ходимларининг амбулатория ёки стационар тиббий хизматдан фойдаланиш қийматини тўлиқ ёки қисман компенсациялаш тартибида корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар ўз ходимларига ёки улар учун тўлаган маблағлар. Кўрсатиб ўтилган тўловлар жумласига ногиронларнинг соғломлаштириш ва санаторий-курорт муассасаларига берилган йўлланмалари қийматини, даволаниш ва тиббий хизматдан фойдаланиш, ногиронликнинг олдини олиш мақсадида техника воситалари сотиб олиш учун ҳамда ногиронларнинг саломатлигини тиклаш учун қилинган харажатларни тўлиқ ёки қисман тўлаш тартибида корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар тўлаган маблағлар ҳам киради;

ф) амалдаги қонун ҳужжатларида назарда тутилган меъёрлар доирасидаги товон тўловлари, меҳнат шартномасини бекор қилиш пайтида фойдаланилмаган таътил учун бериладиган товонлар бундан мустасно;

х) вақтинчалик бир марталик ишлар (мардикорлик)дан тушган даромадлар, агар бундай ишларга ёлланиш вақтинчалик иш билан таъминлаш марказлари кўмагида амалга оширилган бўлса.

Қуйидаги жисмоний шахслар даромадига солинадиган солиқдан озод қилинадилар (59-модда):

1) тўлалигича:

а) хорижий давлатлар дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари ва аъзолари ҳамда консуллик муассасаларининг мансабдор шахслари, уларнинг ўзлари билан бирга яшайдиган оила аъзолари, агар улар Ўзбекистон Республикаси фуқароси бўлмаса, - Ўзбекистон Республикасидаги манбалардан олинадиган, дипломатик ва консуллик хизмати билан боғлиқ бўлмаган даромадларидан ташқари барча даромадлари бўйича;

б) хорижий давлатлар дипломатия ваколатхоналари ва консуллик муассасаларининг маъмурий-техник ходимлари ва уларнинг ўзлари билан бирга яшайдиган оила аъзолари, агар улар Ўзбекистон Республикаси фуқароси бўлмаса ёки Ўзбекистон Республикасида доимий яшамаса, - Ўзбекистон Республикасидаги манбалардан олинадиган, дипломатик ва консуллик хизмати билан боғлиқ бўлмаган даромадларидан ташқари барча даромадлари бўйича;

в) хорижий давлатлар дипломатия ваколатхоналарига, консуллик муассасаларига хизмат кўрсатадиган ходимлар таркибига кирган шахслар, агар улар Ўзбекистон Республикаси фуқароси бўлмаса ёки Ўзбекистон Республикасида доимий яшамаса, - ўз хизмати юзасидан оладиган барча даромадлари бўйича;

г) хорижий давлатлар дипломатия ваколатхоналари ва консуллик муассасалари ходимларининг уйларида ишловчилар, агар улар Ўзбекистон Республикаси фуқароси бўлмаса ёки Ўзбекистон Республикасида доимий яшамаса, - ўз хизмати юзасидан оладиган барча даромадлари бўйича;

д) ҳукуматга қарашли бўлмаган халқаро ташкилотларнинг мансабдор шахслари - агар улар Ўзбекистон Республикаси фуқароси бўлмаса, ушбу ташкилотлардан олган даромадлари бўйича;

е) Мудофаа, Ички ишлар ва Фавқулодда вазиятлар вазирликларининг, Миллий хавфсизлик хизматининг ҳарбий хизматчилари, ички ишлар органлари ва божхона органларининг оддий хизматчилари ва бошлиқлари таркибига мансуб шахслар, шунингдек ўқув ёки синов йиғинларига чақирилган ҳарбий хизматга мажбурлар - хизматни ўташ (хизмат вазифасини бажариш) муносабати билан олган пул таъминоти, пул мукофотлари ва бошқа тўловлари бўйича;

ж) гастрол-концерт фаолияти билан шуғулланиш ҳуқуқини берувчи лицензия эгалари - гастрол-концерт фаолиятидан олинган даромадлар бўйича;

з) прокуратура органларининг малака даражасига эга бўлган ходимлари.

Ҳар бир тўлиқ ой учун энг кам иш ҳақининг тўрт баравари миқдорида:

2) қисман:

а) «Ўзбекистон Қаҳрамони»... «Меҳнат қаҳрамони» унвонларига сазовор бўлган шахслар, учала даражадаги «Шуҳрат» ордени билан тақдирланган шахслар, уруш ногиронлари ёхуд 1941-1945 йиллардаги уруш даврида ёки ҳарбий хизматнинг бошқа мажбуриятларини бажариш чоғида яраланиш, контузия бўлиш ёки шикастланиш оқибатида ёхуд фронтда бўлиши билан боғлиқ касаллик туфайли ногирон бўлиб қолган ҳарбий хизматчилар жумласидан бўлган бошқа ногиронлар, собиқ партизанлар жумласидан бўлган ногиронлар, шунингдек пенсия таъминоти бўйича мазкур тоифадаги ҳарбий хизматчиларга тенглаштирилган бошқа ногиронлар;

б) хизматни ҳаракатдаги армия таркибига кирган ҳарбий қисмлар, штаблар ва муассасаларда ўтаган ҳарбий хизматчилар, собиқ партизанлар жумласидан бўлиб, фуқаролар уруши ва 1941-1945 йиллардаги уруш қатнашчилари... 1941-1945 йиллардаги уруш даври меҳнат фронтининг фахрийлари ва концентрацион лагерларнинг собиқ ёш тутқунлари;

в) Ленинград қамали пайтида 1941 йил 8 сентябрдан 1944 йил 27 январгача бўлган даврда Ленинград шаҳрида ишлаган фуқаролар;

г) ички ишлар органларининг бошлиқлари ва оддий хизматчилар жумласидан бўлиб, хизмат вазифаларини бажариш чоғида яраланиш, контузия бўлиш ва шикастланиш оқибатида ногирон бўлиб қолганлар;

д) болаликдан ногирон бўлиб қолганлар, шунингдек I ва II гуруҳ ногиронлари;

е) қаҳрамон оналар, ўн ва ундан ортиқ боласи бўлган аёллар;

ж) Ҳарбий хизматнинг бошқа мажбуриятларини бажариш чоғида яраланиш, контузия бўлиш ёхуд шикастланиш оқибатида ёки фронтда бўлиш билан боғлиқ касаллик туфайли ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг ота-оналари ва рафиқалари;

з) хизматни Афғонистон Республикасида ва жанговар ҳаракатлар олиб борилган бошқа мамлакатларда вақтинча бўлган қўшинларнинг чекланган контингенти таркибида ўтаган ҳарбий хизматчилар ҳамда ўқув ва синов йиғинларига чақирилган ҳарбий хизматга мажбурлар;

и) Чернобил АЭСдаги фалокат оқибатида жабр кўрган шахслар;

к) икки ва ундан ортиқ ўн олти ёшга тўлмаган болалари бор ёлғиз оналар;

л) икки ва ундан ортиқ боласи бор ва боқувчисини йўқотганлик учун пенсия олмайдиган бева аёл ва эркаклар;

м) болалигидан ногирон бўлган ва доимий парваришни талаб қиладиган фарзанди билан бирга яшаб, уни тарбиялаётган ота-онасидан бири;

н) корхоналар, муассасалар, ташкилотлар ва ўқув юртлари томонидан қишлоқ хўжалик ишларига юборилган фуқаролар - ушбу ишларни бажарганлик учун олган даромадлари бўйича.

Ўзбекистон Республикаси ҳукумати томонидан зарарли ва оғир шароитли ишларда банд бўлган жисмоний шахсларнинг қатор тоифалари учун имтиёзли даромад солиғи даражалари белгиланган. Чунончи, Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 12 майдаги 250-сонли қарори билан тасдиқланган имтиёзли тарзда пенсия олиш ҳуқуқини берадиган ишлаб чиқаришлар, муассасалар, ишлар, касблар, вазифалар ва кўрсаткичларнинг 1-, 2- ва 3-сонли рўйхатларида кўрсатилган шахсларнинг оғир ва зарарли шароитларда олган даромадларини солиққа тортиш даражаси 25 фоиздан (шу жумладан, 1-сон рўйхатнинг III-қисмида, 2-сон рўйхатнинг I-қисмида кўрсатиб ўтилган ишларда банд бўлган аёллар учун 20 фоиздан) ошмаслиги керак (Вазирлар Маҳкамасининг 1995 йил 1 мартдаги 72-сонли ва 1999 йил 17 мартдаги 117-сонли қарорлари).

Шунингдек, табиий иқлим шароитлари ёмон жойларда ишлаш билан боғлиқ бўлган қўшимча тўловлар тарзида олинган даромадларга энг кам солиқ ставкалари (15 фоиз) бўйича солиқ солинади (Вазирлар Маҳкамасининг 1997 йил 24 декабрдаги 562-сонли қарори).

Жисмоний шахсларнинг имтиёзларга бўлган ҳуқуқи улар ҳисобот йили учун тегишли ҳужжатларни тақдим этганда вужудга келади.

«ИШОНЧ» ҲУҚУҚИЙ МАСЛАҲАТХОНАСИ

Сизга қандай хизмат кўрсатишяпти?

АЙЛАНМА МАБЛАҒ КЎПАЙМОҚДА

«Ҳамкор банк»нинг Янгийўл шаҳар бўлимида айни пайтда 540 мижозга хизмат кўрсатиляпти. Шундан 90 фоизи хусусий тадбиркорлик субъектларидир.

Шуниси эътиборлики, хусусий мулк эгаларини қўллаб-қувватлаш мақсадида банк филиали томонидан ажратилаётган кредитлар миқдори йил сайин ошиб бормоқда. Хусусан, жорий йилнинг ўтган ойлари мобайнида 700 миллион сўмдан ортиқ миқдордаги кредит ажратилди. Ушбу кредитларнинг 31 фоизи ишлаб чиқаришга, 14 фоизи қишлоқ хўжалиги, 12 фоизи савдо-тижорат йўналишига, шунингдек, 35 фоизи аҳолига истеъмол кредит йўналишидаги мақсадлар учун тақсимланди. Бу ўз навбатида, корхоналар айланма маблағларини кўпайтиришга муҳим ҳисса бўлиб қўшилди. Шаҳардаги тадбиркорлик тузилмалари фаолиятини кенгайтириш, ишлаб чиқариш ҳажмини ошириш, янги хизмат турларини ташкил этиш учун имконият яратди. Масалан, «Афросиёб» хусусий фирмасига берилган 5 миллион сўмлик кредит ҳисобига умумий овқатланиш шохобчаси ишга туширилиб, янги иш ўринлари яратилди. Шунча миқдорда кредит олган «Когун-А» хусусий фирмаси эса компьютер ўқув курсларини ташкил этди. Бу «Ҳамкор банк»нинг Янгийўл шаҳар филиалида олиб борилаётган ишларнинг бир қисми, холос.

– Вазирлар Маҳкамасининг «Банк тизимини янада эркинлаштириш ва ислоҳ қилиш борасидаги чора-тадбирлар тўғрисида»ги ҳамда «Нақд пул муомиласини мустаҳкамлаш ва тижорат банкларининг масъулиятини оширишга доир қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорларига асосан бир қанча ишларни амалга оширяпмиз, - дейди банк филиали бошқарувчиси Хуршидбек Қобилов. – Чунончи, мижозларга, тадбиркорлик субъектларига ўз вақтида иш ҳақи учун кўзда тутилган нақд пулни бериш, мижозларнинг ҳисоб рақамларига маблағларни ўтказиш ҳамда кўчиришни белгиланган тартиб асосида амалга ошириш ана шулар сирасига киради.

Шуни қувонч билан эътироф этиш жоизки, кейинги йилларда мижозларнинг банкка бўлган ишончи янада ортди. Бунга бу ерда қўшимча 100 га яқин мижозларнинг ҳисоб рақамлари очилганлиги ҳам мисол бўла олади. Бир сўз билан айтганда, «Ҳамкор банк»нинг мазкур бўлим жамоаси мижозларга бугунги кун талаби доирасида хизмат кўрсатиш ва шу асnода уларнинг энг яқин, ишончли ҳамкорига айланиши учун барча имкониятни ишга солмоқда.

А. АЛЛАМУРОДОВ,
«Ишонч» мухбири

ҲАММАСИ ЎЗ ҚЎЛИМИЗДА

Табиат ва биз

Ҳозирги кунда жаҳон ҳамжамиятини ташвишлантираётган умуминсоний муаммолардан бири экология масаласидир.

Инсон ва табиат муносабатларидаги кескин ўзгаришлар, фан ва техника ютуқларининг ишлаб чиқаришга, маиший ҳаётга татбиқ этилиши, ер юзи аҳолисининг кескин кўпайиши табиий жараёнларни тобора чигаллаштириб юбормоқда. Инсон ишлаб чиқарувчи куч сифатида табиатни ўзлаштирувчи ва ўзгартирувчи субъект ҳисобланади. Бу тизим ривожланиши туфайли инсоният фан ва техника соҳасида буюк ютуқларга эришяпти. Лекин бунинг оқибатида ғайриэкологик хатти-ҳаракатлар билан ер юзини ҳалок қилувчи хавф-хатар кескинлашмоқда, яъни антропоген омил таъсирида табиий муҳитда рўй бераётган ўзгаришлар назорат қилиб бўлмайдиган даражага етиб, салбий оқибатларга олиб келмоқда.

Натижада бугунги кунга келиб умумбашарий, минтақавий, маҳаллий экологик муаммолар авж олиб кетди. Айниқса, «ёқилғи муаммоси» жаҳон ҳамжамиятини ташвишлантирмоқда. Табиий газ ва нефт заҳираси 90-100 йил, тошкўмир 120 йилга етиши тахмин қилинмоқда.

Кейинги100 йил ичида ер юзининг ўртача ҳарорати ортганлиги аниқланган. Бу атмосферадаги карбонат ангидрид (CO2) миқдорининг ортиб бориши туфайлидир. Атмосферанинг саноат ва автотранспортдан чиққан чиқиндилар билан заҳарланиши шундай давом этаверса, XXI аср охирига бориб ер юзининг ҳарорати янада кўтарилиши мумкин. Иқлимнинг бундай ўзгариши сувсизлик, ёғингарчиликлар, географик зоналарда сув сатҳининг кўтарилиши, музликларнинг эришини тезлаштиради.

Битта автомобил йил давомида 100 килограмм заҳарли газларни атмосферага чиқаради. Жаҳон саноати ҳар йили табиатга 32 миллиард метр куб ифлосланган сув, 70 миллион тонна заҳарли газлар ва 250 миллион тонна чангни ташламоқда. Оқибатда, ернинг ҳаёт қобиғи бўлмиш биосфера ўзини поклашга ожизлик қилмоқда. Бугунги кунга келиб атмосферада заҳарланган карбонат ангидрид газининг миқдори қарийб 20 фоизни ташкил қилмоқда.

Сув таъминотининг манбаи ҳисобланган дарёлар, кўллар, музликлар ифлосланмоқда. Инсониятнинг энг катта озиқ-овқат манбаи бўлган океанлар ҳам тараққиёт қурбонига айланмоқда. Экологик вазиятнинг ниҳоятда кескинлашиб кетишини «Орол денгизи» муаммосидан ҳам кўриш мумкин.

Чорак аср давомида Орол ҳудудида яшаётган кишилар кўз ўнгида 6 миллион гектар ерни ўз ичига олган денгиз қуриб бормоқда. Бундай ерлар қум ва туздан иборат саҳрога айланяпти. Энг ачинарлиси, бу ҳолат кишиларнинг саломатлигига салбий таъсир қилиб, турли касалликлар кўпайишига сабаб бўлмоқда. Шунинг учун Оролнинг ҳозирги ҳолатини сақлаб қолиш муҳим ва долзарб масала бўлиб қолди. Юзага келган муаммони бартараф этиш умумбашарий аҳамият касб этаётгани ҳам шундан.

Бунга атроф-муҳитни муҳофаза этиш, табиий бойликларни сақлаш тўғрисида ғамхўрлик қилиш, инсоният тараққиёти учун шарт-шароитларни таъминловчи ресурслардан оқилона фойдаланиш орқалигина эришиш мумкин.

Фарҳод ШОАЗИЗОВ,
Жаҳонгир АЮПОВ,
Тошкент молия институти талабалари

«ОЛОЙ ДЕҲҚОН БОЗОРИ» АКЦИЯДОРЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Жамиятнинг Низом жамғармаси асосий воситалар ҳисобига акциядорлар улушларига қараб (2004 йил 12.04 «Эмиссия Проспекти») 50899,9 минг сўмга ажратилганлиги муносабати билан қўшимча акцияларни расмийлаштириш ишлари бошланди.

Акциядорларни Жамият маъмурият биносига (А.Темур кўчаси, 40 уй) ҳужжатларни расмийлаштириш учун ўзингиз билан паспорт олиб келишингизни сўраймиз.

«Олой деҳқон бозори»
ОАЖ маъмурияти

Касаба уюшма тадбири

Гўзаллик ва нафосат тимсоли, оила таянчи ҳисобланган хотин-қизларнинг ҳар томонлама соғлом, кучли ва тетик бўлишлари баркамол авлодни юзага келтиришда беқиёс аҳамиятга эга. Бунда жисмоний тарбия ва спортнинг муҳим қурол эканлигини изоҳлашга эса ортиқча ҳожат йўқ.

АЁЛЛАР СПАРТАКИАДАСИ

Меҳнаткашлар, айниқса хотин-қизлар ўртасида спортни кенг оммалаштириш мақсадида Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси бош-қошлигида энг оммавий жамоат ташкилоти томонидан катта кўламдаги ишлар амалга оширилмоқда. Навоий шаҳрида уч кун давом этган меҳнат жамоаларининг республика аёллар спартакиадасида ушбу ҳақиқат яна бир карра ўз тасдиғини топди.

Мазкур спартакиада беллашувларида юртимизнинг ҳамма бурчагидан спортчи аёллар иштирок этди. Улар ўз жамоалари сафида спортнинг енгил атлетика, стритбол, волейбол, стол тенниси, арқон тортиш, шоҳмот ва шашка турлари бўйича баҳс олиб бордилар. Мусобақа кунлари «Қизилқумноёбметаллолтин» концернига қарашли «Сўғдиёна» спорт клубининг марказий ўйингоҳи ва спорт саройида байрамона руҳ ҳукмрон бўлди. Дўстона ва ўзаро самимийликда кечган беллашувлар барча иштирокчиларда, томошабинларда ёрқин таассурот уйғотди.

Дастлаб барча турлар бўйича гуруҳларга ажратилган ҳолда мусобақалар ўтказилди. Гуруҳ ғолиблари аниқлангач, улар ўртасида ярим финал ва финал ўйинлари кўринишида беллашувлар давом эттирилди. Таъкидлаш ўринлики, беллашувлар муросасиз баҳсларга ниҳоятда бой бўлди. Айниқса, бу борада енгил атлетика баҳслари алоҳида ажралиб турди. Аёллар югуриш ва граната улоқтириш борасида қандай кучга эга эканликларини намойиш этишди. Ҳал қилувчи баҳсларда Наманган вилояти вакиласидан устун келган андижонлик Гулсун Аблякимова биринчи ўрин учун курашда Сирдарё вилоятилик Светлана Миронова билан беллашишига тўғри келди. Қизиқарли беллашувда андижонлик спортчи маҳорат бобида рақибидан анча устун эканлигини намойиш этиб, соф ғалабага эришди. Сирдарё вилояти спортчиси Светлана Миронова ҳамда наманганлик Зулфия Қувватова кейинги ўринлардан жой эгаллашди.

Стритбол бўйича финал ўйинларида Наманган вилояти жамоаси ҳамда мезбонлар тўқнаш келишди. Унда ҳар иккала жамоа стритболчи қизлари ҳам бир-биридан қолишмай кураш олиб бордилар. Узоқ кутилган ўйинлардан сўнг, ниҳоят навоийликлар кам очко фарқи билан рақиб жамоани мағлуб этишга муваффақ бўлишди. Қийин учрашувдаги ғалабадан руҳланган мезбон жамоа финал ўйинида сирдарёлик стритболчиларни енгиб, биринчи ўринни қўлга киритди. Учинчи ўрин наманганликларга насиб этди.

Мухлислар волейбол бўйича ҳам қизиқарли учрашувлар гувоҳига айланишди. Самарқанд ҳамда Тошкент вилоятлари жамоаларини мағлубиятга учратган наманганликлар ҳал қилувчи баҳсда пойтахтлик рақибларига имкониятни бой беришди. Ушбу тур бўйича Тошкент шаҳри жамоаси мусобақа ғолиби деб тан олинди. Шунингдек, Навоий ва Наманган вилоятлари волейболчилари ҳам совриндорлар сафидан жой олишди.

Ўзига хос чаққон ва эпчил ҳаракатланишни талаб қилувчи стол тенниси мусобақаларида бухоролик ракетка устаси Людмила Воҳидованинг

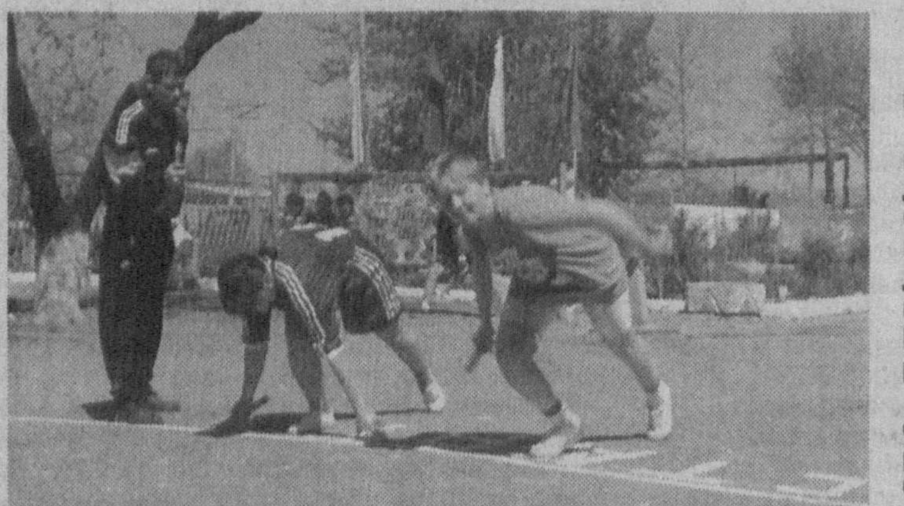

маҳоратига барча қойил қолди. У ярим финал ва финал ўйинларида Тошкент ҳамда Навоий вилоятлари теннисчиларидан қўли баланд келиб, энг юқори кўрсаткичга эришди. Кейинги ўринлар навоийлик Светлана Комарова ва пойтахт вилоятилик Наталья Авасоповаларга тақсимланди.

Арқон тортиш баҳсларида барча жамоа қизғин фаоллик кўрсатди. Аммо чапдастлик ва кучлилик билан устунликка эришиш осон кечмади. Хусусан, кўпгина жамоаларни бир нафасда мағлубиятга учратган Тошкент шаҳри аёллари учун пойтахт вилоятилик дугоналарини енгишда катта куч сарф қилишларига тўғри келди. Сўнги беллашувда улар Сирдарё вилояти жамоасини иккинчи ўринга тушириб, биринчиликни забт этишди. Тошкент вилояти спортчилари эса учинчи ўрин билан кифояландилар.

«Ақл гимнастикаси» баҳслари — шоҳмот ва шашка бўйича учрашувларда эса иштирокчиларнинг ақлий қобилиятлари синовдан ўтказилди. Якуний натижаларга кўра шоҳмотдан андижонлик Мавлудахон Маҳкамова биринчи, сурхондарёлик Хосият Ашурова иккинчи, фарғоналик Дилёра Жўраева учинчи ўринни эгаллади. Шашка мусобақаларида биринчи ўринга Зоя Сафина (Фарғона вилояти), иккинчи ўринга Саломат Комарова (Самарқанд вилояти), учинчи ўринга Дилфуза Ортиқова (Сирдарё вилояти) сазовор бўлди.

Умумжамоа ҳисобида мезбонлар биринчи, фарғоналиклар иккинчи, пойтахт вилояти жамоаси учинчи ўрин эгалари сифатида эътироф этилди.

Тадбир якунида спартакиаданинг ғолиб ва совриндорларига Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг кўчма кубоги, фахрий ёрлиқ ҳамда қимматбаҳо эсдалик совғалари топширилди.

* * *

Сўз — қатнашчиларга

Элвира СОВА, Навоий вилояти жамоаси аъзоси:

— Аёллар спартакиадасининг ўтказилиши ҳудудимизда спорт соҳасида катта ижобий ўзгаришлар ясади. Ўйингоҳлар, спорт заллари ва майдонлари қайта таъмирланиб, гўзал кўриниш касб этди. Кўплаб янги спорт анжомларига эга бўлдик.

Бундай имкониятлар биз — спортга ҳавасманд аёлларни руҳлантириб юборди. Мезбон бўлганимиз учун ҳам жиддий масъулиятни ҳис этиб, пухта тайёргарлик кўрдик. Мусобақаларда фаол иштирок этиб, барча юртдош дугоналаримизда спортга янада кучли иштиёқ уйғотиш асосий мақсадимиз эди. Тинимсиз қилинган меҳнатлар натижада яхши самара берди. Кўплаб дўстлар орттирдик. Кўп нарса ўрганиб, ўз тажрибамиз билан ўртоқлашдик.

Ҳанифа БУВАМИРЗАЕВА, Наманган вилояти жамоаси аъзоси:

— Спорт болалигимдан жону дилим. Бошқа касбнинг бошини тутган бўлсам ҳам ҳаётимни спортдан айро тасаввур қилолмайман.

Мазкур тадбирнинг уюштирилгани эса мени беҳад хурсанд қилди. Волейбол мусобақаларида жамоамиз билан иштирок этиб, совринли ўринлардан бирини эгалладик. Бироқ биз бу ерга ғалаба учун эмас, ўзимизга ўхшаган спортсевар аёллар билан дўстона баҳслашиш мақсадида келганмиз. Ўйлаган ниятимизга тўла-тўкис эришганимиздан бахтиёрмиз.

Муножот ДОВУЛОВА, томошабин:

— Беллашувлар жараёнини узлуксиз кузатиб бордим. Ўзим мусобақаларда иштирок этмаган бўлсам-да, аёлларимизнинг нақадар моҳирлик билан ҳаракат қилишлари мени ҳайратга солди. Уларга нисбатан кўнглимда ҳавас уйғонди. Айниқса, спартакиада ўйинлари яхши ташкилотчилик остида ва тартибли амалга оширилганидан мамнун бўлдим. Спорт мажмуасининг шинам, кўркам ва тоза-озодалиги мухлисларда илиқ таассурот уйғотди.

Шарофиддин ТОШМАТОВ, Андижон вилояти жамоаси мураббийи:

— Спортчиларимизни спартакиадага қадар пухта тайёрлаб бордик. Улар иккита тур бўйича биринчи ўринларни эгаллашди. Албатта, биз бундан тўла қониқиш ҳосил қилганимиз йўқ. Мақсадимиз — бундан ҳам юқори кўрсаткичларга эришиш. Бундан кейин ҳам ўз устимизда тинимсиз ишлашда давом этамиз.

Энг асосийси, биз бу ерда турли воҳалардан келган ҳамкасбларимиз билан фикрлашиш имкониятига эга бўлдик. Бу каби тадбирлар кўплаб ташкил қилинаётгани ишимизнинг олдинга силжишини таъминламоқда.

Тўлқин ШЕРНАЕВ,
«Ишонч» махсус мухбири

Фахр

Спорт жисмоний ва маънавий баркамоллик манбаи. Болалар спортини ривожлантиришда Қорақалпоғистоннинг Хўжайли туманида ибратли ишлар амалга оширилаяпти.

БАРКАМОЛ АВЛОД

Туман халқ таълими бўлимига қарашли болалар ва ўсмирлар бокс мактаби истеъдодли спортчиларни тарбиялашга ҳисса қўшиб келяпти. Тажрибали тренер М.Очилов бошчилигида иш бошлаган спортчилар жамоаси йиллар ўтиши билан янада мустаҳкамланиб, камолот сари интилди.

Ёш боксчилардан Ўзбекистон чемпионатида мактабда вояга етган Д.Раимберганов, С.Салимов, Е.Хўжаметовлар бир неча бор ғолиблик гаштини суришди.

— Мактаб 1985 йилда ташкил этилган, — дейди биз билан суҳбатда Солижон Хўжаниёзов. — Битирувчилар орасидан Ўзбекистон ва Қорақалпоғистон спорт шарафини ҳимоя қилган юзлаб маҳоратли ёшлар етишиб чиқди.

Ҳомийлар ёрдамида таъмирланиб, керакли жиҳозлар билан таъминланган муассаса ҳақиқий тарбия масканига айланди. Р.Очилов, К.Убайдуллаев, О.Убиев, Б.Холмуродов, А.Генжебоев, Ю.Есчанов ва А.Есемуратовлар Қорақалпоғистон, Е.Қайпназаров Ўзбекистон чемпионлигини қўлга киритди. Бокс мактаби тарбияланувчиси Қ.Кулжанов «Чарм қўлқоп» устаси деган фахрли номга сазовор бўлди.

1989 йилдан бери мактабга раҳбарлик қилиб келаётган Солижон Хўжаниёзов бугунги кунда севимли устоз, спорт усталигига номзод, олий тоифали мураббий. Самарали хизматлари ҳисобга олиниб «Қорақалпоғистонда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони билан тақдирланди.

Илк машғулотларни шу жамоада бошлаган Амет Есимбетов Кубада ўтказилган жаҳон чемпионатида иштирок этди, Финляндия, Чимкент, Самарқанд ва Андижондаги халқаро турнирлар ғолиби бўлди. Юсуп Есимбетов Қозоғистон, Турғун Хўжаниёзов Ҳиндистонда ўтказилган халқаро турнирларда рақибларини мот қилди.

Тўққиз ёшидан бошлаб бокс билан шуғуллана бошлаган Алишер Авезбоев машаққатли йўлларни босиб ўтди. Тинимсиз машқлар, устозлар ўгитлари самара берди. Алишер бокс бўйича Ўзбекистон терма жамоаси таркибига қабул қилинди ва Россия, Қозоғистон турнирларида қаторасига икки йил чемпионликни қўлга киритди.

Маҳорат, куч-қувват ҳаммасидан устун келди. 1994 йил Япониянинг Хиросима шаҳрида бўлиб ўтган XII Осиё ўйинларида Саудия Арабистонининг таниқли боксчиси Юсуф-Аль-Хафсафийни мағлубиятга учратиб — «Осиё арслони» номига сазовор бўлди.

Ўша йили мамлакатимиз Президентининг Фармонига асосан «Шуҳрат» медали билан мукофотланди. «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган спортчи», «Қорақалпоғистонда хизмат кўрсатган маданият ходими» унвонлари билан тақдирланган тажрибали спортчи бокс мактабида методист мураббий бўлиб ишлаяпти.

Тарбияланувчилардан Айимбет Айтимбетов 2002 йилда Олмалиқ шаҳрида ўтказилган республика турнирида мамлакат чемпионлигини эгаллаган бўлса, Қарлибой Бекимбетов ва Қози Қорасаевлар «Баркамол авлод — 2003» мусобақасида 2- ва 3-ўринлар соҳиби бўлишди.

Айни пайтда 650 нафар болалар таълим олаётган бокс мактабида 132 та малакали устозлар ёшларга бокс сирларини қунт билан ўргатишяпти.

Орадан йиллар ўтади. Хўжайлидан дунёни лол қолдирадиган машҳур боксчилар етишиб чиқади.

Иззат ҲИКМАТОВ,
«Ишонч» мухбири

Ибрат

СОБИҚ БИТИРУВЧИЛАР

ўзлари ўқиган мактабга спорт кийимлари совға қилишди

Дўстлик туманидаги Амир Темур номли 7-умумий ўрта таълим мактабида тўрт авлод учрашуви бўлиб ўтди. Бундан 10-20 йил муқаддам мактабни тамомлаган собиқ синфдошлар шу йил мактабни тугатаётган 9-, 11-синф битирувчилари билан учрашдилар.

20 йил олдин мактабни тугатган 25 нафар собиқ синфдошлар ташаббуси, айниқса ибратли бўлди. Улар мактаб ўқувчиларига 1,5 миллион сўмлик спорт кийимлари совға қилишди.

— Собиқ синфдошлар спортни жуда-жуда севардик, - дейди Шавкат Турдибоев. — Шуғулланишимиз учун шароит бугунгидек яхши эмасди. Ҳозирги ёшларга ҳавас билан қараймиз. Улар жаҳонга чиқишмоқда. Бу совғамиз ҳали бошланиши. Мактаб ўйингоҳини замон талаблари даражасида таъмирлаб, спорт шаҳарчасига айлантиришга ҳаракат қиламиз.

Бошқа собиқ битирувчилар эса мактаб кутубхонасига 60 дона бадиий китоб тортиқ қилишди.

Мактабда 602 нафар бола таълим-тарбия олишади. Уларга 28 нафар ўқитувчи сабоқ беришади. 116 нафар ўқувчи бу йил мактабни тугатишмоқда. Улар орасида ўнлаб спорт чемпионлари бор.

Б.НОРҚУЛОВ,
«Ишонч» мухбири

Мактабимизда волейболчи қизлар жамоаси тузилганида аввалига унча аҳамият бермагандик. Бора-бора жамоага эътибор билан қарайдиган, зарур топилса қўллаб-қувватлайдиган, ёрдам кўрсата бошладик. Бизни қувонтирган нарса шу бўлдики, волейболчи қизларимиз қаерга боришмасин, ғалаба қозонишарди. Айниқса, уч йил муқаддам Тошкентда ўтказилган мусобақада иккинчи ўринни олишганларидан сўнг жамоага учрашувларга тайёрланиш, ўз маҳоратларини оширишлари учун етарли шарт-шароит яратиб бериш чораларини кўрдик.

ВОЛЕЙБОЛЧИ ҚИЗЛАР

Аслида, қизларимиз 2-синфдан бошлаб спортга, хусусан, волейболга бошқача меҳр қўйишган эди. Даставвал улар ҳамма қатори шу йўналишдаги тўгаракка қатнашиб юришди. Маҳоратларини тинимсиз ошириб боришди. Еттинчи-саккизинчи синфлардан бошлаб туман ва вилоят миқёсидаги беллашувларда муваффақиятли иштирок этадиган бўлишди. 2002 йилга келиб эса улар қўлга киритган ютуқ анча салмоқли бўлди. «Умид ниҳоллари»нинг Фарғона вилоятида ўтказилган республика босқичида биринчи ўринни эгаллашди.

Ўтган йилги «Умид ниҳоллари» ўйинларида эса волейболчи қизларимиз гуруҳ беллашувларида 5 та ўйин ўтказиб, барчасида ғалаба қозонишди. Финалда Тошкент шаҳри вакиллари билан учрашиб, «Ғалабага бўлган иродаси учун» совринини қўлга киритдилар. Муҳайё Розиқова «Энг кучли ҳужумчи» номинацияси бўйича ғолиб деб топилди ва миллий терма жамоа таркибига киритилди.

Илҳом ТУРДИЕВ,
Янгиқўрғон туманидаги 25-мактабнинг жисмоний тарбия ўқитувчиси

Евро — 2004

ҚЎШИМЧА УЧ ДАҚИҚА

Францияга уч очкони тақдим этди

Орзиқиб кутилган қўҳна қитъа чемпионати эндигина бошланди. Лекин у футбол ишқибозларига олам-олам ҳаяжонли лаҳзаларни инъом этишга улгурди.

Ахир ким ўйлабди дейсиз, қандайдир Греция термаси Португалияни, кимсан мезбон жамоани унинг ўз майдонида, ашаддий мухлислари кўз ўнгида таслим этишини! Рости ҳам шундай бўлди. «Интер» клубида тўп сураётган Г.Карагунис учрашувнинг еттинчи дақиқасида Жозе Морейра дарвозасига киритган тўп нафақат ташаббусни грекларга олиб берди, чемпионатнинг илк голи сифатида ҳам тарихга ёзилиб қолди.

Майдон эгалари вазиятни ўз фойдаларига ўзгартириш мақсадида ҳарчанд уринмасинлар, барча саъй-ҳаракатлар зое кетди. Греция 2:1 ҳисобида ғолиб чиқиб, чемпионатга бўлган қизиқишни янада ошириб юборди.

«В» гуруҳи пешқадамлари — Франция ва Англия терма командалари ўртасида кечган ўйинда ҳам шундай натижа қайд этилди. Лекин бу ўйин, айтиш мумкинки, муддатидан олдин ўтказилган финал деб таъриф беришга лойиқ драматик эпизодлар билан эсда қоладиган бўлди. Эътироф этиш лозим, ушбу баҳсда бутун учрашув давомида француз футболчиларининг устунлиги сезилиб турди. Фақат бу устунлик узоқ вақт голда ифодасини топмади. Боз устига, «Челси» ярим ҳимоячиси Фрэнк Лэмпард жамоа сардори Дэвид Бекхэм томонидан узатилган тўпни чиройли тарзда дарвозага йўллаб англияликларни олдинга олиб чиқди.

Ҳисоб иккинчи таймда ошиши мумкин эди. Бироқ Бекхэм пенальтидан фойдалана олмади. Яна ҳам тўғрироғи, хурмача қилиқлари билан барчага таниш Фабиен Бартез фавқулодда чапдастлик намойиш этди. Бурчакка йўналтирилган тўпни чаққонлик билан қайтаришга муваффақ бўлди.

Ҳаммаси ҳакам томонидан қўшиб берилган уч дақиқалик қўшимча вақтда юз берди. Аввалига жарима тўпини қойилмақом қилиб бажарган дунёнинг энг кучли футболчиси Зинедин Зидан ўртадаги мувозанатни тиклади. Матч ниҳоясида эса пенальтини аниқ бажариб, Францияга уч очко тақдим этди. Беихтиёр бундан олти йил муқаддам бўлиб ўтган жаҳон чемпионати финали ёдга тушади. Ўшанда Франция ниҳоятда яхши спорт формасида бўлган Бразилияни 3:0 ҳисобида шармандаларча мағлуб этган, иккита голни Зидан киритиб, миллат қаҳрамонига айланган эди. Тарих қайтарилди — Зидан яна тилларда достон бўладиган бўлди.

Швейцария-Хорватия ўртасидаги учрашувда ҳисоб очилмади. Испанлар эса руслар билан баҳсни ўз фойдаларига ҳал қилиб (ҳисоб — 1:0) «А» гуруҳи фаворити эканликларини эслатиб қўйди. Кеча «С» гуруҳи вакиллари учрашдилар.

Гуруҳ баҳслари 23 июнда ниҳоясига етади. Қайси жамоалар кейинги босқичга чиқади? Бу ҳақда кейинроқ. Биз ҳозир бошқа фикрни айтмоқчимиз. Евро — 2004 ҳар жиҳатдан футбол олами учун ўзига хос сабоқ эканлиги, шубҳасиз. Ҳамма гап ана шу мактабга қандай муносабат билдиришда. Ҳақиқий истеъдод соҳиблари устоз санъаткор қўшиғини магнит лентаси орқали эшитиб, ўзига тегишли йўл-йўриқларни эгаллаб олганидек, ёш футболчиларимиз мазкур чемпионат намойишидан керагича наф олишлари мумкин. Зеро, ҳар қандай истеъдод меҳнат ва заҳмат чекиш натижасида куртак ёзади, гуллайди ва ҳосил беради.

ҒОЛИБ БЎЛИШ ОСОНМАС

Бухоро шаҳар ўйингоҳларида вилоят соғлиқни сақлаш ходимлари тармоқ спартакиадаси бўлиб ўтди. Меҳр ва мурувват йилига бағишлаб ўтказилган мусобақада 800 нафарга яқин тиббиёт ходимлари спортнинг волейбол, стол тенниси, шоҳмот, шашка, енгил атлетика ҳамда «Отам, онам ва мен» деб номланган оилавий мусобақалар бўйича баҳс олиб боришди.

Таъкидлаш жоизки, олдинги йилларда ташкил қилинган мусобақаларда 350-400 нафар ходим қатнашган бўлса, бу гал қатнашувчилар сони 700 нафардан ортиқ бўлди. Боз устига, жойларда мунтазам равишда хотира турнирлари, туманлараро мусобақалар ташкил қилинди. Масалан, Шофиркон туманида Шофиркон, Ғиждувон ва Вобкент туманлари тиббиёт ходимлари куч синашган бўлса, Жондор, Қоракўл, Ромитан каби туманларда эса хотира турнирлари зўр кўтаринкилик билан ўтказилди.

Дарвоқе, вилоят спартакиадаси ҳам ўзининг муросасизлиги, қизғин тортишув-баҳсларга бойлиги билан юқорида тилга олиб ўтилган мусобақалардан қолишмади. Айниқса, вилоят клиник касалхонаси ҳамда Қоракўл, Жондор, Ромитан, Бухоро, Вобкент туманлари марказий касалхоналари вакиллари фаол иштирок этди. Умумжамоа ҳисобида вилоят клиник касалхонаси жамоаси биринчи, Қоракўл тумани вакиллари иккинчи, жондорлик тиббиётчилар учинчи ўринни эгаллашди.

— Тадбирни ўтказишдан кўзда тутилган асосий мақсад соҳа ходимлари ўртасида жисмоний тарбия ва спортни тарғиб қилиш, шунингдек, унинг узлуксизлиги, давомийлигини таъминлашдан иборатдир, — вилоят соғлиқни сақлаш ходимлари касаба уюшма қўмитаси раиси Ш.Султонов. — Фикримизча, бунга қайсидир даражада эришилди. Зероки, спорт инсонни нафақат жисмоний, балки маънавий камолотга эришувида ҳам улкан омилдир. У иродани тоблайди, инсонни аниқ мақсад сари чорлайди, қийинчиликларни бардош ва чидам билан енгиб ўтишга ўргатади.

Спартакиаданинг ғолиб ва совриндорлари муносиб рағбатлантирилди. Уларга ташкилотчилар томонидан таъсис этилган фахрий ёрлиқ ва қимматбаҳо эсдалик совғалари топширилди.

Дилфуза ҒАЙБИЕВА

ЧФ «SHAXIN—AI» Мирзо Улугбекского района (ИНН—201740291, ОКОНХ—90211) ликвидируется. Претензии принимаются в течении двух месяцев. тел: 130-17-77

ISHONCH

МУАССИС: Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси

Бош муҳаррир Мирғиёс ҚАЮМОВ

Таҳрир ҳайъати:
Эркин Воҳидов, Сайёра Рашидова, Жория Алимхўжаева, Маъмура Одилова, Маҳмуджон Расулов, Элёр Ёқубов, Зайниддин Рихсиев (бош муҳаррир биринчи ўринбосари), Виктор Зверев (бош муҳаррир ўринбосари «Ишонч-Доверие»), Мирзоҳид Содиқов, Шамсиддин Эсонбоев, Қудратилла Рафиқов, Мирфозил Олимов.

E-mail: ishonch@dostlink.net; ishonch1@dostlink.net

ТЕЛЕФОНЛАР:
Котибият 56-52-78; Хатлар бўлими 56-85-43; Реклама ва эълонлар бўлими (3712) 56-85-79.

Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган

Босишга топшириш вақти - 21.00
Топширилди - 22.25

Манзилимиз: 700165, Тошкент шаҳри, «Бухоро» кўчаси, 24-уй. Нашр кўрсаткичи: 133; 134

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 035-рақам билан рўйхатга олинган.

IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Офсет усулида босилди. Бичими А-2. Ҳажми 2 босма табоқ. Сотувда эркин нархда.

«Шарқ» нашриёт—матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41—уй.

Тиражи: 16184 Буюртма Г— 717

2 3 4 5 6